

ATATÜRK Ankarada Yarın Mecliste hararetli müzakereler olacak

Nyon anlaşması münasebetile bir çok hatiplerin söz alacakları anlaşılıyor
Meb'uslar Ankarada toplanıyorlar

Cum hurreisi Atatürk Ankaraya avdet buyur urlarken

Nyon anlaşmasının tasdiki için büyük Millet Meclisinin yarın yapacağı toplantıda hazır bulunmaları muhtemel bulun-

nan Büyük Önder Atatürk dün akşam hususî trenlerle Ankaraya hareket etmişlerdir.

Reisicumhur saat 17 de Floryadaki köşklerinden Dolmabahçeye gelmişler, (Devamı 3 üncü sayfada)

Tarih kurultayına iştirak edecek ecnebi âlimler

Bugün de Macar profesörü Alföldi geldi. Yarın bir Yunan profesörü geliyor. Eski eserler sergisinin de hazırlıkları bitmek üzere

Yeni bir yerli film yapılıyor

Filmin rejisöründen aktörlerine kadar bütün simaları amatörlerden mürekkep

«Güneşe Doğru» filminin yıldızı Bayan Mediha (Yazısı 8 inci sayfada)

Cürmümeşud Kanunu

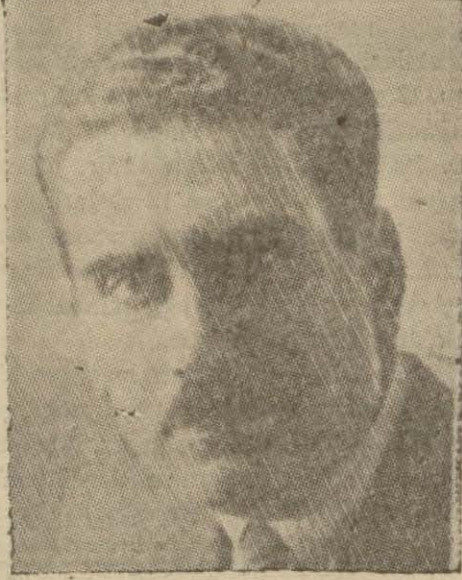
Ankara 16 (Hususî) — Cürmü meşud kanunu, tatbikatında iyi neticeler verdiği için memleketin bir çok taraflarında mahkemelerin işleri azalmıştır. Yakında İstanbul asliye ceza mahkemelerinden bir tanesinin kaldırılmasına imkân hasıl olabilecektir.

Adliye Vekili Saraçoğlu bu münasebetle bana demiştir ki:

— Bu kanun seciyemizi yükseltmeğe hizmet etmiştir.

Macar profesörü Alföldi

Yunan profesörü Marinatos

Tarih kurultayına iştirak edecek olan ecnebi âlimlerden Macar Prof. Alföldi de bugün şehrimize gelmiş ve Tarih Kurultayına iştirak edeceklerdir. (Devamı 8 inci sayfada)

İstanbulda senede 7 milyon çorap yapılıyor

Hükümetin kadın çoraplarından sonra erkek çoraplarının sağlamlığını da temin ve kontrole karar vermesi halk arasında memnuniyet uyandırdı, fabrikalar da memnun olduklarını söylüyorlar (Yazısı 8 inci sayfada)

AKDENİZDE KONTROL

Konferans bugün bir toplantı daha yapacak

İtalyanın kontrole iştiraki meselesi bir türlü halledilemedi. İtalya, İngiltere ve Fransadan yeni davet bekliyor, İngilizler ise ilk adımı biz atmıyacağız diyorlar

İspanyol murahhası İtalyayı itham ediyor

Londra 16 (Hususî) — Akdeniz konferansı yarın tekrar toplanacak ve deniz üstü gemilerle tayyarelerin yapacakları kontrol vazifesi hakkında tanzim edilmiş olan metni müzakere edecektir.

Nyon anlaşmasına merbut zeyilnamenin yarın imza edilmesi muhtemeldir.

Tayyarelerde toplanacak

Londra 16 (A.A.)

— Akdenizde kontrol iştirak eden deniz tayyareleri filotillâlarının terekkep tarzı hakkında bildirildiğine göre her filotillâ beş deniz tayyaresinden terekkep edecek ve bin millik hareket sahasına malik bulunan bu deniz tayyareleri-

Akdeniz konferansına iştirak eden İngiliz murahhası, sağda Eden, ortada Robert Van Sitar ve bahriye Lordu Lord Çatfield

(Devamı 8 inci sayfada)

Son Posta

NİN KIS MEVSİMİ HAZIRLIKLARI

- Lisanımızın ilk mükemmel zabıta romanı Valide Sultanın gerdanlığı**

Münekkidiler «eser o kadar güzel ki adapte veya mühim zannedileceği endişesinde gazete idaresini haklı görüyoruz. Fakat değildir ve haklı katen kendi nevinde bir şaheserdir» diyorlar. «Muharriri kimdir» diye mi soruyorsunuz? Yakında onu da söyleyeceğiz.
- Edebiyatımız için sürpriz olacak bir aşk romanı Sulara giden köprü**

Edebiyat âleminin çok mümtaz bir siması olan maruf bir şairimizin yazdığı ilk roman. «Son Posta» onun bu yoldaki enin kabiliyetini keşfetmiş olmakla daima övünecektir. «Bu şairin adı ne» mi diyeceksiniz? Biraz sabırlı olunuz!
- Çok eğlenceli ve istifadeli bir müsabaka Resimli fıkra müsabakası**

Yüze yakın okuyucumuza para mükafatı kazandıracak, aynı zamanda kendilerini güldürerek eğlendirecek resimli ve fıkralı bir müsabaka. Tafsilât mı istiyorsunuz? Acele etmeyin!
- Kadınları yakından alâkadar edecek bir anket İstanbulun en şık kadını kim?**

Çok tanınmış bir kadın muharririn yüksek sosyete mensup bayanlar arasında yaptığı sayıyı dikkat bir anket... Bu muharririn ve bu bayanların isimleri mi? Yarına kadar bekleyin.
- Güzel ve eğlenceli bir röportaj serisi Bugünkü İstanbul meyhaneleri**

Meyhaneciye göre akşamcı, akşamcının ağzile meyhaneci, eski ve yeni meyhaneler, akşamcılarla mülâkat, meşhur akşamcı hikâyeleri... Bütün bunları çok kuvvetli bir kalemden dinleyeceksiniz. Ne vakit diye mi soruyorsunuz, pek yakında...
- Çok meraklı bir têtik seyahatinin intıbarı Eğlence şehirlerinde 60 gün**

Avrupanın büyük kumarhaneleri, Avrupa şehirlerinin gece hayatı, eğlenceleri... Avrupadan yeni dönen maruf bir muharririmiz Son Posta için bunları yazmakla meşgul... Onun kim olduğunu söylemeyi de yarına bırakıyoruz.

Hergün

Mes'ut bir
Filozofun ölümü

Yazan: Muhittin Birgen

Viyana, 13 Eylül

Su satırları yazdığım sırada henüz ölüm haberi gelmiş değildir. Fakat, bu sabahki Viyana gazetelerine göre artık ümid yoktur: Çekoslovakyanın eski reisi, Thomas Masaryk, seksen yedi yaşında, ölüm döşeginde, baygın bir halde, hayatın neticesini bekliyor. Etrafında her taraftan koşup gelen ailesi, devlet adamları ve nihayet sadece Çekoslovakyanın değil, bütün dünyanın teessür ve esefle bakan gözleri, bu yaşda affetmiyen bir akciğer iltihabı ile, kendisini kaybetmiş ve gözlerini şimdiden kapamış, sükun içinde, ağrı ve ıstırah hissetmeksizin yanyiyor. Bu, rikkat verici bir sönüştür.

Bu sönüp giden insan, bir devletin kurucusu, bir milletin şefi ve bir fikir sisteminin mümessilidir. Hayatta filozoflar için saadet mümkünse bu, bir istisna olarak, benim hatırlıyabildiğim kadarile, ancak Masaryk'e nasib olmuş bir şeydir. Filozoflar, ekseriya zamanlarının fikirlerinin üstünde yaşarlar ve bunun için manevî saadetin lezzetini hemen daima öldükten sonra tadarlar. Halbuki, bu ölen filozof, bu lezzeti hayatta tattı. Bugün, eğer hakikaten gözlerini kat'i olarak, dünyanın ışığına kapıyorsa, artık orada görmek isteyeceği bir şey bulunmadığına kani olarak gidiyor.

Masaryk, 1850 tarihinde Çekoslovakyanın mütevazı bir ailesinin mütevazı bir çocuğu olarak dünyaya geldi. Büyük insanları ekseriya küçük aileler yetiştirirler; Masaryk de bunlardan biri oldu ve az zamanda iyi ve insan kalbi, keskin zekâsile kendini gösterdi. Onun içtimai hayatta yeni ufuklara doğru açılan gözleri, o zamanlar henüz intişar eden Karl Marx mektebinin ortaya attığı sosyalizm fikirleri üzerinde durdu. Marx'ın ilmi neşriyatını en iyi anlamış ve en iyi tefsir etmiş olanlardan biri olarak maruf bulunan Masaryk, uzun müddet, bu yeni fikrin zahiri cazibesinin tesiri altında kaldıktan sonra, onu bir takım mistik surlardan temizlemiş, fanteziye kaçan taraflarından ayıklamış ve kendisine evvelâ sosyal-demokrat, sonra da nasıonal-demokrat, fakat, hakikaten demokrat bir felsefe yapmıştır.

Habsburglar imparatorluğunun sanayi ve medeniyette en ileri gitmiş olan bir parçasında, milliyet ve sosyalizm fikirleri arasında inkişaf etmiş olan bu felsefe, Çekoslovakya'da sür'atle taraftar kazanan siyasî bir faaliyetin bayrağı oldu. Daha ziyade mutlakiyeti seven Habsburglar imparatorluğu devrinde arada bir Çek diyet meclisinde ve yahut Viyana veya Peşte Reichsratlarında gürültüyü ayyuka çıkaran Çekler, hemen daima onun etrafında toplanmış insanlardı. Realist Masaryk, etrafında topladığı bu kuvveti, cihan harbi esnasında müstakbel ve müstakil Çekoslovakya hesabına sevk ve idare etmesini bildi ve gerek dahilde, gerek hariçte elde etmiş olduğu manevî nüfuz ve kuvvet sayesinde, harbden sonra, bugünkü Çekoslovakyanın kurulmasını temine muvaffak oldu.

Çekoslovakyanın teşekkülünde itibaren 935 senesine kadar heg reisliğinde bulunan bu ihtiyar filozof, artık kuvvetlerinin azaldığını görünce, kendisi bir kenara çekilmeğe ve yerine kendi şairlerinden biri olan Beneş'in getirilmesini tavsiyeye karar verdi. Çekoslovakyanın bugünkü reisi, onun tavsiyesine müttelifan boyun eğen Çekoslovakyanın iltihabı ile, iki sene evvel bu mevkie gelmiştir.

Umumiyetle filozoflar arasında ve bu arada Mara felsefesine kıymet verip bunun üzerinde kuvvetle çalışmışlar ve durmuşlar arasında eğer tek bir mes'ud filozof - politikacıya tesadüf ediliyorsa, bence bunun sebebi şuradadır: Masaryk, realist bir insandı. Komünizm iddiasile dünyanın altını üstüne getirmiş olan veya henüz getirmek isteyenler, daima kendilerinin en realist olduklarını iddia ederler, fakat, aynı zamanda, hiç hissetmeksizin, fanteziye ve mistikliğe kaçarlardı. Halbuki, bu büyük adam ne fantezi, ne de mistiklik arkasından koştu; sadece realist oldu. Bu sayede Çekoslovakya en kuvvetli bir nasıonalizm

Resimli Makale:

X Sıhhati temizlik temin eder. X

Avrupanın şimal memleketlerinde insanın vasatı ömrü 50 yıl evvel 55 seneydi, son yarım asır zarfında bu yaş haddi 55 den 60 a, 60 dan 70 e çıktı. Ve 70 yaşındaki ihtiyar bir genç kadar dinç görünmeye başladı.

Avrupanın şimal memleketlerinde halk kendi vücuduna hürmet etmesini bilir, mümkünse kendi evinde, değilse hükümetin yaptırdığı halk hamamlarında meccanî olarak her gün yıkanır ve bilir ki sıhhati temin eden şey her şeyden evvel temizliktir, ömrü arttıran da budur.

SÖZ ARASINDA

Kral Faruk nişanlısı
İle bir gezinti yaptı

Sa Majeste Kral Faruğun nişanlısı Feride, bugün şimdیه kadar devam e degelen an'nenin hilâfında olmak üzere nişanlısı ile birlikte sokağa çıkmıştır. Yalnız, her zaman yüzü açık gezen Feride bu sefer Valide Kraliçenin tuttuğu gibi yaşmak giymişti.

Halk yeni nişanlıları hararetle selâmlamışlardır. Yukarıdaki resim Kral Faruğun annesi Kraliçe Nazlının resmî sokak kıyafetini göstermektedir.

en makul bir sosyalizm ile anlaştığı demokrat bir memleket olmuştur. İddia edilebilir ki orada hüküm süren disiplinli ve sakin demokrasi Fransadaki farfaralı ve hattâ biraz da yalancı demokrasiye nisbetle çok yüksek bir seviyededir. Bunu anlamak için, Praha'nın sokaklarında biraz dolaşmak, kahvelerinde biraz oturmak ve birkaç Çekle konuşmak kâfidir.

O, o kadar realist idi ki, çekilmek zamanı gelince çekilmesini de bildi. Büyük bir eser yaptığın emin olan bu adam, denilebilir ki, üstünde oturduğu sandalyanın kendisini eskitmesine razı olmamış, bilâkis kendisi bu sandalyayı eskitemek istemiştir; cumhurreisliğinden belki de bunun için istifa etmişti

İşte, sönmekte olan insan böyle bir insandır. O, bir millet içinde en yüksek bir makamın ilim ve faziletle de elde edilebileceğine, büyük nüfuz ve hâkimiyetlerin mutlak kılıç veya yumruk kuvvetile değil, felsefe ve ahlâk yolile de ka-

HERGÜN BİR FIKRA

Altmış etti

Papalardan biri, bütün ruhanilere altmış yaşından genç hizmetçi kullanmamalarını emretmişti.

Birkaç zaman sonra; papaya, bir manstır rahibinin yirmi yaşında bir hizmetçi tuttuğunu haber verdiler. Pap, rahibi çağırttı.

— Sen, dedi, yirmi yaşında bir hizmetçi tutmuşsun!

— Evet peder.. Yirmişer yaşlarında iki hizmetçim vardı. Yirmi yaşında, bir üçüncü hizmetçi daha tuttum. Böylelikle üçüncün yaşları mecmuu altmış etti ve ben de emrinizi yerine getirmiş oldum.

Amerika bahriyelileri
Fransız kadınlarına
Fazla rağbet ediyorlar

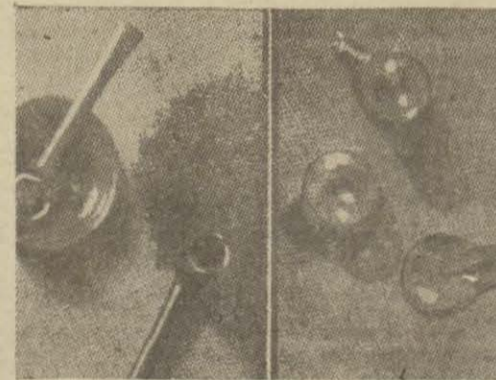
Amerikalıların Avrupada bilhassa Fransada evlenmeleri pek kolay olmaktadır. Geçen hafta bir Amerikan kruvazörü Fransada Vilefransa gelmişti. İki gün içinde on beş bahriyeli kendileri evlenecek on beş güzel Fransız kızı bulmuşlardır.

Nikâhları aynı günde Villefrans belediyesinde kıyılmıştır. Çünkü kruvazörün üç günden fazla orada kalmaması mümkün değildi. Şimdi genç zevceleri ilk vapurla Amerikaya gideceklerdir.

Bundan bahseder bir Fransız gazetesi şöyle diyor: «Bu meselede hoş gitiyecek şey, on beş yeni gelinin balayı seyahatlerine yalnız başlarına çıkmalarıdır. Fakat seyahatin sonunda her birinin yeni kocalarını bulacakları muhakkaktır. Çünkü Amerika bahriyelileri büyük harpte Amerikalılar ile Fransızlar arasında kıyılan nikâhların mes'ut neticeler verdiğine kail buluyorlar.» diyor.

zanılabileceğine, tarihte pek ender olarak tesadüf olunacak bir misaidir. Bunun içindir ki Çekoslovakya'yı kurmak için Avusturyayı parçalamak lâzım gelmiş inanınmış ve o yolda senelerce uğraşmış bulunan bu adam, bugün ölüm döşeginde yatarken, bütün Avusturya matbuatı ondan yalnız hürmet ve takdirle bahsetmektedir.

Muhittin Birgen

Pipo ve ampul
Ne vakit icad edildi?

Eski İngiliz ve Galo - Romen mezarlarında kil, demir ve pirinçten yapılmış pipolar bulunmuştur. Şekilleri bugün kullandıklarımızdan pek az farklıdır. Piponun asıl memleketi Afrika idi. Burada, yerliler muhtelif yaprakları kurutarak, pipoya doldurur, içerlerdi.

1689 da Avrupada çamur pipolar kullanılmaya başlandı. Bunlar hâlâ da Holandada, Fransada ve İngilterede müstameldir.

1702 den itibaren de anber ağacından ve tahtandan pipolar kullanılmaya başlandı.

Ampul ilk defa olarak 19 uncu asrın ilk yarısında yapılmaya başlandı. Edison da 1879 la 1881 seneleri zarfında, ilk elektrik ampulünü kullanışa yarar bir şekilde vücuda getirdi.

Ampul fabrikaları da 20 nci asrın başlangıcında kuruldu.

12 yaşında bir kız
Doğurabilir mi?

Geçenlerde Fransız zabıtası içtimai bir faciayı meydana çıkarmıştır. Fransız gazeteleri, bu facianın tafsilâtını verirken, 12 yaşında bir kızın gebe kalıp kalamıyacağı mevzuu üzerinde de duruyorlar. Hâdisе oldukça çirkindir. Laroch Fyruyn şehrinde oturan 12 yaşlarında bir kızın hastalandığını gören anası, kızını hastaneye yatırmış, fakat aradan üç gece geçince kızcağız 4 kilo ağırlığında bir çocuk dünyaya getirmiştir.

Henüz 12 yaşında olan kızcağız biraz sıkıştırılınca, öz babası tarafından gebe bırakıldığı meydana çıkmıştır. Vicdansız baba zabıta tarafından yakalanmış, adliyeye verilmiştir.

ISTER İNAN İSTER İNANMA!

Dün kalabalık bir aile Büyükkadaya gitmişti. İskele rihtimının kenarına dizilen masaların iki tanesini birleştirerek oturdular. Garson geldi. Aile reisi birer bira istedi. Fakat bu gazino meselâ pazar gibi kalabalık günlerde kadehle bira vermiyor, şişeyle satıyor. Garsona sordular:

— Sebeb? dediler, garson anlattı:

— Bir müşteri gelebilir, 20 kuruşluk bir bardak bira ile bir yeri işgal edebilir, müessesenin kazanmasına mâni olabilir, de ondan!

— Pekâlâ, öyleyse bize iki şişe bira getir.

Bu aile epeyce müddet iki şişe biranın başında eğlendikten sonra giderken müessese sahibini çağırttı ve şöyle söyledi:

ISTER İNAN İSTER İNANMA!

— Sizi kalabalık günlerde kadehle bira vermemeğe sevkeden sebebi ve muhakemeyi biliyoruz, fakat yanıldığınızı sanıyoruz, bakınız biz 12 kişiyiz, kadehle bira verilseydi hiç olmazsa ikişerden 24 bardak içecektik. 20 şer kuruştan 480 kuruş verecektik. Halbuki kadeh vermemenize kızarak sadece iki şişe ile iktifa ettik. 70 şerden 140 kuruş eder. Bunu 480 den çıkarırsanız 340 kuruş ziyandasınız, demektir.

Gazinonun sahibi muhakemeyi ve hesabı evvelâ anlayamadı, anlayınca da şaşırıp ve bağırdı:

— Efendim yanlışlık olmuş, bundan sonra da kadehle içmeye devam buyurunuz, dedi.

Sözün Kıyası

Kibar
Adam

E. Talu

Arada sırada beni arayıp, hal ve hatırımı soran aziz dostum Dermendle karşı karşıya oturuyor - duk. Birden, ne münasebetle bilmem, damdan düşer gibi:

— Kibar adam kimdir? Nedir? Bir insana kibar adamlık vasfı hangi ölçü üzerine verilir? Sen bana şunu tarif ve izah edebilir misin? dedi.

— Kibar adam mı? Ne mânada?

— İlâhi, dostum! Kibar adamın ne mânadası var mı ya? Lâkin seni biraz daha maksadına yakınlattırarak için şunu söyleyeyim ki, (kibar) dediğim zaman ne şıklığı, ne zenginliği, ne de doğum asaletini nazarı itibare almıyorum. Kibarlık, kastettiğim mânada her kıyafette, her seviyede olabilen bir şeydir. Bunu herkes az çok sezer de tarif edemez. Sadece: «Kibar adam.. efendi.. adam.. hanım kadın.. Hanım efendi!..» der, geçeriz. Ekseriya o şahıs hakkında, - her kimse - bu sıfatlardan birini tevcih hususunda reyler ittifak eder. Niçin? Gel de izah et. İşte ben bugün, senden bu izahi istiyorum.

— Vallahi Dermend.. mütecevizi tarif bunun kadar güç olmasa gerek - tir. Öyle iken, yetmiş yedi düvel Milletler Cemiyetinde aylarca kumpas kurdular da içinden zorlukla çıkabil - diler. Ben de senin, bugün, sualin karşısında: «Pes!» diyorum.

— Ya! Ben de ne vakittir bu müşkülün hallile kendi kendime uğraşıyorum. Vardığım netice şu oldu: Kibarlık her şeyden önce samimiyet ve dürüstlük istiyor. İçini dışına uydurmuş olan adam, ne yapsa nafîle, bir türlü kibar olamıyor. Amma, içi dışına uygun her adam kibar mı? Değil. Fakat kabalıkta samimiyet gösteren bir adamı, sahtevekar olana cemiyet daima tercih etmiştir.

«Kibarlık fitridir, iktisap olunmaz» diyenlere de pek hak vermiyorum. Benliğini disiplin altında bulunduracak kadar irade sahibî olanlar, kibar muhitte düşe kalka ve etrafında gördüğü iyi şeyleri benimsiyerek hazmede ede, kendine kibar bir hüviyet temin edebilir. Bunun için de iki şeye dikkat ve itina etmek lâzımdır: Nasıl görünmek isteniyorsa, hakikaten öyle olmağa çalışmak ve arada sırada kendi nefsinin sıkı bir imtihana tâbi tutarak kötü görünen itiyadlardan, alışıklıklardan vazgeçmek.

Bunlara muvaffak olan adam, az zamanda âmmenin hürmetine istihkak kesbedebilir ki bu da beşeriyetin tevcih edeceği en büyük sosyal mükâfattır.

E. Talu

25 kişiyi boğulmaktan
kurtaran adam

Avusturyalı bir gazeteci kendi memleketi dahilinde bir seyahat yaparken Krems şehrinde kendisine «can kurtaran» lâkabi verilen Franz Göbl isminde bir kayıkçıdan bahsediyor. Bu kayıkçı hakikaten can kurtarandır. Çünkü sekiz sene zarfında Tuna nehri sularında boğulmak üzere olan tamam 25 kişiyi kurtarmıştır.

DU GÜNkü
HAVA
VE TAKVİM

Dün hava gene sıcak geçti

Kandilli rasat istasyonunun verdiği malûmata göre dün hava tamamen açık olarak geçmiştir. Rüzgâr ekseriyetle lodostan, fakat mütehavvil olarak saniyede azami 6 metre sür'atle esmiştir. En fazla sıcaklık 28, en az sıcaklık ta 18 olarak kaydedilmiştir.

Dün öğleden sonra hava tazyiki 761 i bulmuş, rutubet derecesi de yüksek olarak kaydolunmuştur.

Güneş :	5.47	—	Öğle :	12.08
Akıncı :	15.39	—	Akşam :	18.17
Yata :	19.51	—	İmsak :	4.01
Kümü sene 1353	—	Arabi sene 1350		

Hızır 135

TELGRAF HABERLERİ

Japonlar Çin sahillerine yeni bir ihraç hareketi yaptılar

Çinin şimalinde şiddetli muharebelerin sonu alınmadı, Şanghai cephesindeki son muharebede bir kasabanın Çinliler tarafından istirdat edildiği söyleniyor

Londra 16 (Hususi) — Şimali Çindeki muharebe bütün şiddetle devam etmektedir.

Motörlü kıt'aları ve asri teçizatları ile Çinlilere tevaffuk eden Japon kuvvetleri mütemadiyen ilerlemektedirler. Bunların gayesi Pekin-Nankau ve Tiençin-Tukau demiryollarını ele geçirmektir.

Bazı eyaletlerde yağmaya başlayan kar, askerî harekâtı güçleştirmektedir. Çinliler bütün cephelerde muannida ne bir mukavemet göstermektedirler.

Çinlilerin ric'ati

Pekin 16 — Şimali Çinde vukua gelen muharebede yüz bin Çinli dümdar vaziyetinde harbetmişler ise de Japonların tankları, ağır topları ve tayyareleri karşısında âciz kalmışlardır. Japonlar, cephenin ufak bir mntakasında bin Çin ölüsü saymış olduklarını beyan etmektedirler.

Tokyo 16 — Pekin - Hankow demiryolu üzerindeki Chochow Japon kutaatı tarafından ihata edilmiştir. Japon kıtaatı, Yangting nehrini geçmiştir. Dün öğleden sonra bir Japon kolu, Pekinin 50 kilometre cenubu garbisinde kâin Tafangshan'ı işgal etmiştir.

Diğer bir müfreze, Nanchao ve Fuchen'i işgal etmiştir. Çinliler, Tsangchow istikametinde ric'at etmektedirler.

Çinliler bir kasabayı istirdat ettiler
Şanghai 16 (A.A.) — Çinliler, şiddetli mukabil taarruzlar yapmışlar ve Lotien kasabasını istirdat etmişlerdir.

Japon tayyareleri, dün Chansi'nin پایtahtı olan Taiyuan'ı bombardıman etmişlerdir. Yirmi kadar maktul vardır.

Japonların tekzibi

Şanghai, 16 (A.A.) — Japon donanması namına söz söylemeğe salâhiyet-

tar bir zat, Lotien'in Çinliler tarafın - dan istirdat edilmiş olduğu haberini kat'i surette tekzip etmektedir.

Yeni bir ihraç hareketi

Tokyo 16 (A.A.) — Fermose umu - mi erkânharbiyesinin bildirdiğine göre, Japon kıt'aları, Fermose'un karşı - sındaki Çin sahillerine muvaffakiyetli bir surette bir çıkış yapmışlar ve ufak bir müsademenin sonrasınca Çinlilerin mukavemetini kırarak orada yerleşmişlerdir.

217 Çin tayyaresi tahrip edilmiş

Şanghai 16 — Japon bahriye ma - kamata, deniz tayyarelerinin bu ayın 15 ine kadar 217 Çin tayyaresini tah - rib etmiş olduklarını beyan etmekte - dir. Bu tayyarelerin 97 si düşürülmüş, 120 si de tayyare meydanlarında tah - rip edilmiştir.

Mareşal Çakmak Yarın Belgrada Gidiyor

Yugoslavyadaki askerî manevralarda hazır bulunacak olan Mareşal Fevzi Çakmak yarın akşam saat 20 de Adatepe muhribile şehrimizden hareket edecek - tir.

Mareşalın refakatlerinde bulunacak zevat albay İzzet, yarbay Cevdet, yar - bay Şefikden mürekkeptir. Manevralar 5 gün sürecek, ay sonuna doğru Mareşal memleketimize dönmüş olacaktır.

Seyit Rıza bir Nutuk vermek İstedi

Elâziz 17 (Hususi muhabirimizden) — Seyit Rızanın isticabına başlandı. Seyidin, ifadesinde mühim ifşaatta bulunduğuy söylenmektedir. Seyit kapıdan çıkarken bir nutuk vermek istemiş ise de buna mâni olunmuştur. Son tahkikat başlamak üzeredir.

Trabzonda Atatürk günü

Trabzon 16 (A.A.) — Atatürk günü dün, Trabzon halkı tarafından heyecanlı kutlandı. Gece Kale parkında binlerce kişinin iştirakiyle gardenparti tertip edildi. Trabzon, bir gün bir gece büyük bayram yaptı.

Pariste suikastler Yapan İtalyan

Paris 17 (Hususi) — Patronlar binasına bomba koymak suçuna âlâkadar olduğuy tahmin ve tevkif edilen İtalyan anarşistinın sorgusuna başlanmıştır. İtalyan anarşisti, hâdiseyi inkâr etmekle etmele beraber 10-14 eylül arasında nerede bulunduğuy ispet edememektedir.

Diğer taraftan dün Parisin üç yerinde üç ev basılmış, yapılan araştırmalar neticesinde yüzlerce mitralyöz, mavzer, tabanca ve bunlara mahsus fişek bulunmuştur. Suikast meselesile bizzat başvekil Camille Chautemps meşgul olmaktadır.

Marsilyada da bir suikast yapıldı

Londra 16 (Hususi) — Marsilyada eşya sandığı yapan bir fabrikaya karşı bomba ile suikast yapılmıştır.

Suikasti yapan beş kişi tevkif edilmiştir. Derhal yetişen itfaiyenin gayreti sayesinde fabrikadan çıkan yangının önüne geçilmiştir.

Dünya güreş şampiyonu olan İstanbullu genç Sarandos, Amerikan ringlerinde yeni muvaffakiyetler kazandı

Sarandos, Amerikan ringlerinde yeni muvaffakiyetler kazandı

İstanbullu pehlivan Sarandos sinema yıldızı May Vest ile beraber

Bundan bir müddet evvel, İstanbul - dan Amerikaya gitmiş olan Sarandos adında İstanbullu bir Rum delikanlısı, orada yaptığı güreş müsabakalarında büyük muvaffakiyetler göstererek, son zamanlarda oranın en tanınmış pehlivanları arasına katılmıştı. Bir kaç ay evvel ise, meşhur Alibabayı mağûp ederek, dünya serbest güreş şampiyonluğunu kazanmıştı.

Haber aldığımızı göre, Sarandos, Amerikan ringlerinde, yeni muvaffakiyetler temin etmiştir. Yeni yapılan güreş turnuvasında da, Goril lakabını taşıyan meşhur Kolman'ı, Cenubi Amerika birincisi Hovard'ı mağûp ederek ve Cim Londos'un 34 dakikada yenebildiği Glifolson'un dört dakika içinde hakkından gelerek, şampiyonluk ünvanını ve kemerini muhafaza etmiştir.

Cim Sarandosun, yakında İstanbulda geleceği, ve buradaki şampiyona müsabakalarına gireceği, Amerikan gazetelerinde okuduğumuz yeni haberler arasındadır.

Atatürk Ankarada

(Baştarafı 1 nci sayfada)

sarayda bir müddet meşgul olduktan sonra saat 19 da Dolmabahçe rıhtımından Acar motörile Haydarpaşaya hareket etmişlerdir.

Motörde kendilerine Mareşal Fevzi Çakmak, Londra sefiri Fethi, İstanbul komutanı General Hâlis refakat etmişlerdir.

Acar motörü Haydarpaşaya yanaştıktan sonra Büyük Önderi bir çok zevat karşılamışlardır.

Reisicumhuru karşılayanlar arasında genel kurmay ikinci başkanı orgeneral Asım Gündüz, harb akademisi komutanı general Ali Fuad, merkez komutanı İhsan, fırka komutanı Osman Tufan, vali muavini Hüdaî Karataban, polis müdürü Salih Kılıç, Moskova sefiri Zekâî, Üniversite rektörü Cemil ve bir çok meb'uslar vardı.

Büyük Önder kendisini karşılayanlara iltifatta bulunduktan sonra hususî vagonları önünde kendisini uğurlamağa gelenlere veda etmiş, Yugoslavyadaki manevralarda hazır bulunmak üzere yarıya yola çıkacak olan Mareşal Fevzi Çakmağa iyi yolculuklar temenni ederek vagonlarına girmişlerdir.

Ten hareket ederken istasyona toplanan binlerce halk büyük tezahürat yapmışlar:

— Yaşa Atatürk! sesleriyle Büyük Önderi uğurlamışlardır.

Atatürk tam 19.30 da Ankaraya doğru hareket buyurmuşlardır.

Reisicumhur Büyük Millet Meclisinin yarınki içtimaından sonra, ağılebi ihtimal yanlarında Başvekil İsmet İnönü olduğu halde, İstanbula dönecekler, pazar günü şehrimizi şereflendireceklerdir.

Vekiller de Tarih Kurultayında hazır bulunmak üzere aynı zamanda geleceklerdir.

Mecliste hararetili müzakereler olacak
Ankara, 16 (Hususi) — Cumartesi Günü Büyük Millet Meclisinin yapacağı fevkalâde toplantıda hazır bulunmak üzere memleketin muhtelif yerle-

Siyaset ALEMİNDE

● Fransızlar, İngilizlerin de mecburî askerlik usulünü kabul etmelerini istiyorlar

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Büyük harbdan sonra ne Avrupa'nın ve ne dünyanın hiç bir milletle ittifak yapmaya yanaşmayan İngiltere, hadissatın icabları karşısında Fransa ile fîi bir ittifak haline gelmiş bulunuyor. Bu anlaşma, yekdiğerini takip eden hâdiselerin her iki millete aid menfaatlerde zarurî iştirak tevdi etmesinden ileri gelmiştir. Yoksa, aralarında, yazılı olarak bir muahedemenin bulunmadığı muhakkak sayılabilir.

İngilizlerle bu nevi bir anlaşma yapmaya bir zamanlar can atan Fransızlar, emellerine nail olduktan sonra daha ziyade istemeye başlamışlardır. Bugünkü asker devirmeye şekline dolaylı İngiliz ordusunun muharib olarak kıymetinden şüphe ediyorlar.

Bir bakıma göre Fransızların bunda hakkı var gibi.

İngilizler, tamamlamaya karar verdikleri teslimatları için (160) küsur milyar frank para sarfetmektedirler. İngilizlerin, teslimatlarını tamamlamaya kadar bugünden yarına bir harbin patlak verebilmesi biraz müşküldür. Fakat bu ihtimal, bir iki sene sonrası için müthiş bir hakikat olabilir. O zamana kadar yeni yeni birçok tank, tayyare ve her nevi modern silâh tedarik ederek muazzam stoklar teşkil edebilecek olan İngilizlerin, bu silâhları hangi ellere tevdi edecekleri yerinde bir soru mevzuudur. Zira, umumî bir seferberlik yapıldığı takdirde silâh taşımaya muktedir İngilizlerin sayısı on milyonu bulabilir. Fakat unutmamak lâzımdır ki bu on milyon dokuz buçuk milyonu hiçbir askerî talim ve terbiye görmemiştir. Büyük harbin başında olduğu gibi, bu talimsiz ve askerî terbiyesiz kütleyi muharebe edilecek bir hale getirmek çok zamana mütevakıftır. Çünkü 1914 yılında nisbetle bugünkü silâhların kullanılması daha nezaket kesbetmiştir.

Bu cihet Fransızları endişeye düşürdüğünden İngilizlerle olan anlaşmalarını daha müessir bir hale getirebilmek için onlara, mecburî askerlik usulünü kabul etmelerini telkin etmektedirler.

Diyorlar ki: 1914 de Fransa kadar İngiltereyi de kurtaran Marn muharebesi olmuştur? Fakat bu harb kazanılmamış olsaydı halimiz neye varırdı?

Selim Ragıp Emeç

Erzurum Şehrinin plânı

Erzurum 16 — Şehir plânı için tetkikat yapmakta olan tanınmış şehircilik mütehasısı profesör B. Lamberg dün akşam belediyede çok kalabalık seçkin bir dinleyici önünde Erzurumun müstakbel plânına dair bir konferans vermiştir.

Umumî müfettiş ile şehrimizde bulunan valiler, komutanlık ve hükümet erkânı konferansta hazır bulunuyordu. Tahsin Uzer konferansçıyı hazır bulanlara takdim etti.

Profesör kahraman bir tarihe malik olan bu şehirde merak ve meslek bakımından iki mühim âlâka ile işe başladığını söylemiş ve demiştir ki:

Şehirde tarihi ve mimari çok büyük kıymeti haiz anıtlar var. Maalesef bu eserler görülmüyor. Onları meydana çıkarmak ve süslemek lâzımdır.

Büyük Türk İnkilâbının ilk günlerinde Erzurumu şereflendiren Atatürk'ün bu tarihi hatırasını bütün şehrele yaşatabilecek büyük bir heykel, her yerden görünecek olan en mutena bir yere kurulacaktır. Bugünkü hükümet meydanı şehrin devlet merkezi olarak kalacaktır.

rinde bulunan meb'uslar peyderpey gelmeğe başlamışlardır. Meclisin, Cumartesi toplantısında hararetili müzakerelere sahne olacağı tahmin edilmektedir. Nyon mukarreratı münasebetiyle bir çok hatiplerin söz alacakları anlaşılmıştır.

Milletler Cemiyetinde Çin ve Filistin hakkında kararlar verildi

Çin - Japon meselesi 23 ler komitesine havale edildi. Filistine yeni bir tahkik hey'eti gönderilecek. Asamblede hatipler grev mi yaptı?

Cenevre 16 (Hususi) — Milletler Cemiyeti konseyinin bugünkü toplantısında iki mühim karar verilmiştir:

1 — Japon istilâsını protesto eden Çin muhtırasının tetkiki 23 ler komitesine havale edilmiştir. Önümüzdeki hafta toplanacak olan bu komite, Japonların Mançukoyu istilâsı sırasında teşekkül etmiştir. Komite âzaları arasında bazı değişiklikler yapılması ve davet vaki olduğu takdirde âlâkadar sıfatile Amerikanın da komitede temsil edilmesi muhtemeldir.

2 — Filistinin taksimi meselesini mahallinde tekrar tetkik etmek üzere yeni bir heyet gönderilecektir.

İspanya murahasının tenkidleri

Konseyin bu toplantısında Japonya başvekil Negrin de söz almış ve hükümetin

metnin Akdeniz konferansına davet edilmesini keyfiyetini şiddetle tenkid etmiştir.

Hatib, İspanyanın mühim bir Akdeniz devleti olduğunu ve korsanlık hâdiselerinde en çok kendi gemilerinin batırılmış bulunduğuy söylemiştir.

Greve benzer vaziyet

Cenevre 16 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden:

İsmi yazdığımız hatib bulunmadığından Milletler Cemiyeti asamblesi, celse aktedememiştir. Milletler Cemiyetinin faaliyeti hakkında salı günü başlamış olan umumî müzakere inkutaa uğramıştır. Fakat yarın veya öbür gün büyük devletler mümessilleri, hitabet kürsüsünün yolunu gösterdikleri zaman greve benzeyen bu hal, sona ermiş olacaktır.

Amerika teslihat yarışına mani olmağa çalışacak

Vaşington 16 (Hususi) — Hariciye nazırı Hull tarafından Amerikanın bütün sefir ve konsoloslarına verilen ve bugün gazetelerle neşrolunan talimatla şöyle denilmektedir:

Amerika hükümeti, bir felâket tev-

lid edebilecek olan teslihat yarışına mani olmağa çalışacaktır.

B. Hull, iktisadî meselelerde bir anlaşma yapılmasının silâh yarışının bittiği gün milletleri yekdiğerine yaklaştırmaya yardım edeceği fikrindedir.

4 Amerikan vapuru Akdenize Hareket edemedi

Nev - York 16 (A.A.) — Amerikanın ihracat vapurlarından Exeter, Excello, Exchang ve Examiner vapurları yola çıkamamaktadırlar.

Sebebi, tayfalarının Akdenize hareket etmeden evvel elli İngiliz lirası prim ve adam başına beş bin İngiliz lirası sigorta istemeleridir.

Erzurumda valiler toplantısı

Erzurum 16 (A.A.) — Umumî müfettiş Tahsin Uzerin başkanlığında yapılmakta olan valiler toplantısı devam etmektedir. Gümüşhane ve Artvin valileri de Erzuruma gelerek toplantıya iştirak etmişlerdir.

Su sporlarında İstanbul Birinci geldi

İzmir, 16 (Hususi) — Yunan güreşçileri geldiler. Balkan oyunlarına yarın başlanıyor.

Su sporları şampiyonasına Karşıyaka yüzme havuzunda başlandı. 100 metre serbestte İstanbuldan Orhan birinci, Mehmet (Kocaeli) ikinci, Mustafa (Balıkesir) üçüncü oldu.

200 metre kurbağalamada (Yusuf (Kocaeli) birinci, Halil (İstanbul) ikinci, Mustafa (İçel) üçüncü oldu. 400 metre serbestte Halil (İstanbul) birinci oldu.

İstanbul 34, Kocaeli 26, Balıkesir 16, İzmir 8, Ankara 2 puan aldı.

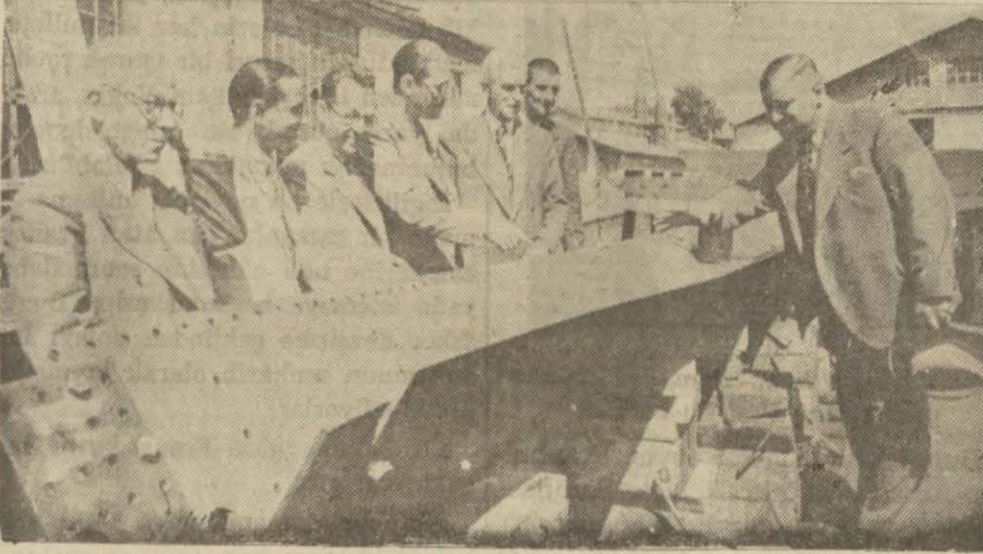

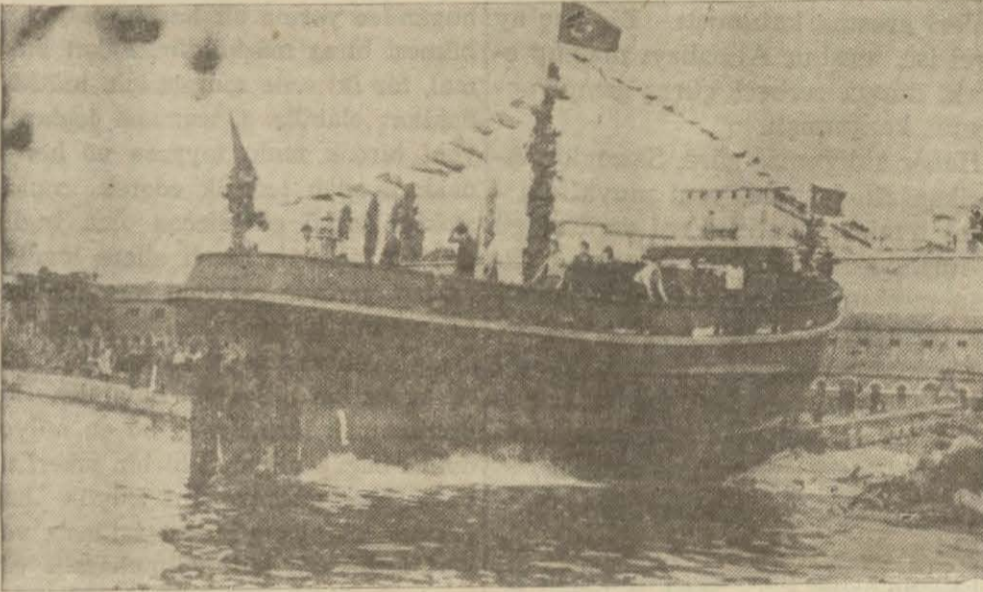
Deniz sanayimizde mes'ut inkişaflar

Gölcükte inşa edilen yağ gemisi bugün geliyor

Dün Hasköy tersanesinde Şirketi Hayriyenin 76 numaralı vapurunun omurga koyma merasimi yapıldı. 75 numaralı yapur yakında seferlere başlıyor.

Dün Hasköyde yapılan omurga koyma merasiminden bir intiba

Klavuz motörlerinden birincisi dün denize indirilirken

Cumhuriyet devrinde kurulan ve günden güne terakki ederek müstakbel deniz harb sanayimizin nüvesini teşkil eden Gölcük deniz fabrikamız da donanmamız için ilk defa denize indirilen birinci yağ gemimizin bütün inşaatı bitmiş ve ilk deniz tecrübeleri de muvaffakiyetle neticelenmiştir.

«Gölcük» ismi verilen bu yağ gemimiz şimdi donanmaya iltihak edecektir. Geminin büyük deniz tecrübeleri için Gölcük gemisi bu sabah İzmit deniz komutanlığı önünden hareket edecek ve yolda muhtelif tecrübeler yapılarak İstanbul gelecek, Dolmabahçe önünde demirliyecektir. Bu münasebetle deniz fabrikaları umum müdürlüğü hükümet erkânile, matbuat mümessillerini bugün saat 10 da gemiye davet etmiştir. Geminin ziyareti dolayısıyla merasim yapılacaktır.

Geminin teknik aksamı hakkında da malûmat verelim:

Gölcüğün su hattında boyu: 56,37, genişlik 9,54 metre, çektiği su: 3,10 metredir. Maimahreci: 1250 ton, alacağı yük: 750 ton (yağ), servis sür'ati: 10 deniz mili, makine (Dizel): 700 beygir kuvveti, pervane adedi: 1, mürettabatı 29 dur.

Klavuz motörleri de yerli olarak yapıyor

Deniz Ticaret Müdürlüğü klavuzlukta kullanılan motörlerini yenilemektedir. Yeni motörler İktisat Vekâletinin Haliçteki havuzlar idaresi atölyesinde yerli olarak yapılmaktadır. Bu motörlerden biri dün denize indirilmiş ve bu münasebetle kurban kesilerek kısa bir merasim yapılmıştır.

Şirketi Hayriyenin 76 numaralı vapuru da tezgâha kondu

Şirketi Hayriyenin Hasköydeki fabrikasında yapılmakta olan 75 numaralı vapurun inşaatı tamamen bitmiş ve Haliçte yapılan ilk tecrübeler çok iyi neticeler vermiştir. Tezyinat ve boyaya ait noksanlar da bir haftaya kadar ikmal edildikten sonra vapur ay sonlarında Boğaziçi seferlerine başlayacaktır.

Kimya enstitüsü tehlike atlattı

Bir kutu fosfor yüzünden yangın çıktı ve itfaiye gaz maskeleri ile çalıştı

Dün sabah, Yerebatan caddesinde eski Hilâhahmer merkebi binası arkasındaki sokakta Fen Fakültesi kimya enstitüsünde bir yangın başlangıcı olmuş, vakitinde yetişilerek büyük zararlara meydan verilmeyen önüne geçilmiştir. Yangının sebebi şudur:

Yukarı katta talebenin eylül devresi imtihanlarına başladığı sırada, aşağı katta bir dolab içinde tenekeli bir kutu içerisinde bulunan bir miktar fosfor, kutunun zamanla çürüyüp delinmesiyle hava almış ve parlamıştır. Ateş, tenekenin yanında bulunan bazı parlayıcı madde şişelerine de sirayet etmiş, bir alev çıkmış, etrafı boğucu bir gaz kaplamağa başlamıştır. Bu vaziyet karşısında imtihan geri bırakılmış, itfaiyeye telefon edilmiş, bir taraftan da, talebe, yangını söndürmek üzere faaliyete geçmiştir. Çok geçmeden itfaiye de yetişmiş, gaz maskeleri kullanarak, gene o civarda bulunan patlayıcı bazı maddeleri dışarıya çıkarmışlardır. Yanmakta olan fosfor, üzerine kum dökülerek söndürülmüştür. Enstitünün bulunduğu sokak, intişar eden göz yaşartıcı ve teneffüs cihazını tahriş edici gazdan, bir müddet, geçilmez bir hale gelmiştir.

Fen Fakültesi dekanı Ali Yarla, diğer bazı profesörler de vak'a mahalline gelmişler, ihtialin sebebinin tahkik etmişlerdir.

Ateş çıktığı zaman o odada kimse bulunmadığı için nüfusça ziyat olmamıştır.

Bir mektep Talebesinin Acıklı ölümü

Üç arkadaş ava giderlerken çifte ateş aldı, saçmalar zavalhı gencin boğazına doldu

Kısıklıda Küçükçamlıca caddesinde 54 numarada oturan ticaretle müstagal 19 yaşlarında Faruk ava ve otomobile meraklıdır. Bir otomobili, bir çiftisi ve av köpeği vardır. Faruk, evvelki akşam, arkadaşlarından mektep talebesi 18 yaşında Salihle ava gitmek üzere sözleşmiş, dün sabah saat beş buçukta, rençper Alâeddini de yanlarına almışlar, bildiren avlamak için Maltepeye gitmek üzere Kısıklıdan hareket etmişlerdir. Yolda giderlerken, Salih, Elinde bulunan Faruğa ait çifteyi karıştırmışa başlamıştır. Bir aralık tüfek ateş almış, çıkan saçmalar Salihin boğazına dolmuştur. Bu vaziyet karşısında Faruk şaşalmış, Kısıklıya dönmek üzere otomobili geri çevirmiştir. Salih, çok geçmeden otomobilin içinde ölmüş, Faruk, cesedi, otomobile Kısıklıya getirmiştir. Hâdiseden polis haberdar edilmiş, tahkikata başlanmıştır.

Saylavları davet

Beyoğlu Halkevinden: 18 Eylül 937 cumartesi günü akşam saat 21 de Taksim stadında Evimiz tarafından yapılacak olan müzik şenliğine aid davetnameleri adresinizi bilmediğimizden gönderemedik. Bu şenliği şerefliendirmenizi saygılarımızla rica ederiz.

Frank düşmekte devam ediyor

Bir hafta zarfında kıymeti, sterline nisbetle 15 frank kadar düştü

Fransız frangında başlayan büyük sukut devam etmektedir. Nitekim bir hafta içinde bir sterline nazaran, 12-13 frank düşmüş ve evvelki akşam 144,75 de kapanmıştır.

Dün sabah frank, Londra borsasında bir sterlin mukabili 146,12 olarak açılmış ve 146,75 e kadar düşmüştür. Bu suretle fiatlarda bir gün evveline nazaran 2 frank sukut vardır. Bu suretle bir haftalık silsile takip edilirse sukut nisbeti 14 - 15 frangı bulmaktadır.

Franktaki sukut borsada iyi karşılansamakta ve daha ne kadar düşeceği tahmin edilememektedir. Bunun için

Poliste :

« Deli Mehmet », e bir motosiklet çarptı

Göztepede Toprak sokakta 12 numaralı evde oturan Fırıncı Abidin'in 24 yaşındaki oğlu Salih dün sabah saat onda motosikletle Kayışdağı caddesinde sür'atle giderken, gene o civarda Bedribey köşkünde oturan Deli lakabıyla maruf Mehmede çarpmıştır. Bu çarpma neticesinde Mehmet başından ağır surette yaralanmış, Haydarpaşa Nümune hastanesine kaldırılmıştır. Salih yakalanmıştır.

Dört kadın balıktan zehirlendi

Üsküdar'da Sinanpaşa mahallesinde Toprak sokakta oturan İsmail kızı Mehpareyle Mürşide, Nuri ve Nevres adındaki kadınlar kapıdan geçen bir seyyar balıktan iki palamut almışlar, balıkları yedikten biraz sonra hepsi birden zehirlenme alâmetleri göstermişler, tedavi edilmek üzere Haydarpaşa nümune hastanesine kaldırılmışlardır.

Bir amele kadın çalışırken öldü

Kazlıçeşmede iplik fabrikasında çalışan ve Davutpaşada Sultaneçşmede oturan Mehmet kızı Şeküre fabrikada çalışırken üzerine fenalık gelmiş, ölmüştür. Ölümün kalb sektesinden vuku geldiği anlaşılmış, belediye doktoru tarafından cesedin definine ruhsat verilmiştir.

Bir alacak kavgası

Kızıltoprakta Muradiye mahallesinde Kayışdağı caddesinde 124 numaralı evde oturan İsmail oğlu Osman Göztepede taş ocaklarında çalışan Adili bir alacak meselesinde taşla başından ağır surette yaralanmıştır. Yaralı tedavi altına alınmış, Osman yakalanmıştır.

RADYO

Bugünkü program

17 Eylül 1937 Cuma
İSTANBUL

Öğle neşriyatı:

12.30: Plakla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı:

18.30: Plakla dans musikisi, 19.30: Piyo refakatle Türkçe tangolar: Feriha Tevfik tarafından, 20: Mustafa ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20.30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20.45: Nedime ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (Saat ayarı) 21.15: Orkestra, 22.15: Ajans ve borsa haberleri, 22.30: Armonik solo: Tangolar.

ERTUĞRUL SADI TEK

Bu gece
(Haybeli) iskele gazinosunda

REVÜ ve
KAYNANA

frank üzerine hiç bir muamele yapılmamaktadır.

Diğer taraftan frankla münasebetli olan Üni - Türk tahvilleri de düşmektedir. Evvelki gün birinci tertip Üni-Türk 13,825 de kapanmıştır. Dün 13,10 da açılmış 12,80 de kapanmıştır. Yani fiatlarda bir liraya yakın sukut vardır. İkinci tertip 12,62,5 da açılmış 12,50 de kapanmıştır.

Bir sterlin 625 - 628 arasında durmaktadır. Bu da Türk parasının sarsılmaz kıymetini göstermektedir.

Dolar da 4,94,70 de açılmış 4,94,20 den muamele görmüştür.

Toplantılar :

Yoksul çocuklar kır balosunun tehiri

Kızıltoprak 6 ve 49 uncu ilk okullar yoksul çocukları yardım kurumu menfaatine Feribağçe Belvü gazinosunda 11 eylül 937 de verilecek olan kır balosu havanın yağmurlu olmasından 18 eylül 937 cumartesi akşamına bırakılmıştır.

Balonun en büyük sürprizi Münir Nuredin ve arkadaşlarının kendi repertuarlarından verecekleri konserdir.

Kızılay Beyoğlu şubesinin danslı çayı

Kızılayın Beyoğlu şubesinden: Kızılayın Beyoğlu şubesi tarafından evvece Salıpaşarında tertib edileceği bildirilmiş çaylı dans 26 eylül pazar günü Park Otelinde verilecektir.

Esnaf cemiyetlerinin intihabı başlıyor

Saraçlar, otelciler, müskirat Amilleri ve arabacılar cemiyetlerinin idare hey'etleri bu günlerde seçilecektir.

Fanilâ sanayicileri bugün toplanıyor

Fanilâ sanayicileri bugün Millî sanayi binasında toplanacaklardır. Sanayiciler kaldırılması mukarrer olan bazı muafiyetlerin kaldırılmaması için İktisat Vekâletine müracaat için konuşacaklardır.

Karaya oturan Yunan vapuru kurtarıldı

Beş gün evvel Gelibolu önlerinde karaya oturan Yunan bandıralı Malayakos vapuru, Türk gemi kurtarma şirketine Hora ve Alemdar tahlisiye gemileri tarafından kurtarılmıştır.

Bir tahsildar boğulurken kurtarıldı

Yeni postane karşısında Erzurum hanında çalışan tahsildar İbrahim denize girmiş, biraz sonra boğulma alâmetleri göstermeye başlamıştır. Tam boğulacağı sırada yetişilerek kurtarılmış tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmıştır.

TÜRK TELSİZ TELEFON

A. Ş. TASFİYE MEMURLUĞUNDAN :

Türk Telsiz Telefon Anonim Şirketi'nin 10/6/937 tarihinde in'ikat eden fevkalâde umumî heyet içtimanda Şirketin tasfiyesine ve tasfiye memuru olarak İsmail İsa Caniş ile Muvaffak Sunal'ın tayinlerine karar verilmiş ve bu kararname Ticaret kanunu ahkâmına tevfiқан tescil ve Resmî Gazetesinin 21 Haziran 1937 tarih ve 3636 sayılı nüshasına ilân edilmiştir.

İşbu şirkette alacak ve sair hukuki mevcut olanların ilân tarihinden itibaren bir sene zarfında tatil günlerinden maada hergün saat 10 dan 12 ye kadar İstanbulda Ankara caddesinde Anadolu Ajansı binasında Bay Muvaffak Sunal'a müracaat ederek alacaklarını kayıt ve evrakı mûbitelerini tevdi etmeleri lüzumu ilân olunur.

Tasfiye memuru İsmail İsa Caniş ve Muvaffak Sunal

Karadenize çıkan İngiliz gemileri Akdenizde

Bir müddet evvel limanımızı ziyaret ettikten sonra Karadenizdeki Roman ve Bulgar limanlarını da ziyaret eden beş harb gemisinden mürekkep İngiliz filosunun üç cüzütamı, dün sabah tekrar limanımızdan geçerek Akdenize gitmişlerdir.

Bir kaç güne kadar diğer iki gemide Akdenize geçerek, kendilerine ayrılan mıntakalarda karakol vazifesine başlayacaktır.

Bir ayda mezbahada 12503 hayvan kesildi

Ağustos ayı içinde mezbahada 3328 karaman, 1085 dağlık, 2906 kıvrıcık, 152 keçi, 2433 kuzu, 27 oğlak, 1259 öküz, 239 inek, 212 manda, 278 dana, 579 malak, 5 boğa kesilmiştir.

SAKARYA SINEMASI

Yarın akşamdan itibaren
İSTİKLÂL SAVAŞI

(Fransızca sözlü)

Aşk... Heyecan...

Vatanseverlik filmi.

Baş rollerde :

ROBERT TAYLOR'un

kalbini çalan

BARBARA STANWYCK

ve PRESTON FORSTER

BU AKŞAM

İPEK

SİNEMASINDA

CEZAYİR

JEAN GABİN

**MIREILLE BALIN
GABRIEL GABRIO**

Yalnız Fransanın değil, bütün Avrupanın yaptığı en güzel - en müthiş şaheserler şaheseri.

AŞK - KAN - GÜZELLİK - MACERA - İHTİRAS ve SERGÜZEŞT FİLM'. ELİ KANLI BİR SERGERDENİN HEYECANLARLA DOLU AŞKI VE HAYATI

Ayrıca : 1 - FOX dünya haberleri gazetesi. 2 - Çiçekler nasil yetişir.

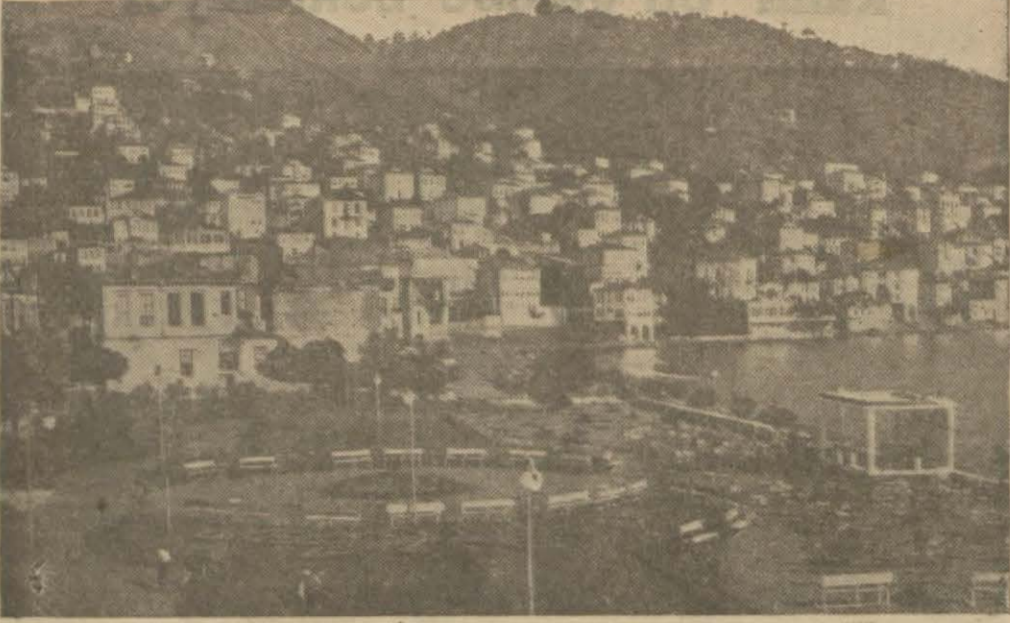
Türkçe sözlü film.

Bu gece için yerlerin.zi evvelden aldınız. Telefon : 44289

Orduda spor sahasında büyük bir inkişaf var

Ordu

Ordu Karadenizin işlek ve ekonomik bakımından çok ileri şehirlerinden ve iskelelerinden biridir. Vali Baran bir yıl içinde şehirde birçok yenilikler ve güzelliğe vücut getirmiştir. Orduda 30 fındık fabrikasından başka birçok ticari ve sanayi müesseseleri vardır. Bu meydana 2 müskirat ve 2 gazoz fabrikasıyla bir çok millî ve ecnebi limited şirketleri de sayılabilir.

Ordunun fındık, yumurta ve mandalina ihracatı ile hayvan satışları her yıl mühim yekûnlar tutmaktadır.

Şehirde spor işleri de validen görülen himaye sayesinde bir hayli inkişaf et-

miştir. Gençleriyordu ve Sporyıldız teşekkülleri gençliği spor sahasında organize eden iki mühim müesseseler halindedir. Son yıl içinde muhtelif vilâyet spor teşekkülleri ile yapılan maçlarda Ordu gençler temayüz etmişlerdir.

Halkevi köycülük kolunun mesaisi bilhassa zikre şayandır.

Belediyenin faaliyeti herkesi sevindir-mektedir. Şehirde itinalı bir temizlik göze çarpmakta, köy yolları da yapılmaktadır. Şehir kanalizasyonu ikmal edilmiştir. Şimdi de iskeleler tamir edilmektedir.

Yurtta spor hareketleri

Keşan panayırı münasebetile at yarışları ve güreş müsabakaları yapılmıştır. At yarışlarında fabrikatör Yakubun hayvanı birinci gelmiş, pehlivan güreşlerinde başa geçen Kavaklı Remzi ile Mal-karâh İsmail berabere kalmışlardır.

Hususî bir maç yapmak üzere Keşana davet edilen Uzunköprü Ergenespor takımı ile Keşanspor bir maç yapmışlardır. Maç 2-1 Keşansporun galibiyeti ile neticelenmiştir. Resimde Keşan ve Uzunköprü sporcuları bir arada görülmektedir.

Dirikspor idare heyeti

Muradlı (Hususî) — Dirikspor klübü idare heyeti reisliğine Talât Bige, kap-tanlığa Halil Koçan, muhasibliğe Nazif Yıldız, tahsilatlığı Ahmed Yarama, idare memurluğuna Zeki Balcı seçilmişlerdir.

Kütahya avcılarının bir sürpriz

Kütahya (Hususî) — Kütahya avcılarının 50 kişilik bir grup halinde dağlara çıkarak avlanmışlar ve akşam üzeri av-detlerinde Halkevi bando muallimi Ta-

lâtın bir sürprizi ile karşılaşmışlardır.

Bando muallimi Talât avcı grupunu şehre girerlerken medhalde Halkevi bandosu ile karşılaşmıştır.

Ankara-Çatalağzı tren tarifesi

Çankırı (Hususî) — Ağustosun 16 ncı gününden itibaren Ankara ile Çatalağzı arasında işliyen trenlerin tarifesi değiştirilmiştir.

Evvelleri sabah 8,50 de Çankırıdan kalkan yolcu katarı, yeni tarifeyle göre 7,55 de hareket edecek ve akşamları da saat yirmiyi on geçecek gelecektir.

Nedense bu yeni tarifenin tatbiki başlandıgı gündenberi trenler intizamını kaybetmiş ve bir aya yakın zaman içinde iki defa olsun trenler zamanında hareket ve muvasalat edememiştir.

Hele birkaç gündür üç, dört saat teahürle gelmekte ve Filyostan rötarla gelen trenler yüzünden Ankaraya gidecek yolcular da istasyonda saatlerce intizar-da kalmaktadır.

Senede ancak iki mevsim gören kasabamız

***
Elesgirtte senenin altı ay kış, altı ay yaz olarak geçiyor. Kışın yollar kapanıyor, gedikler doluyor ve münakalât kesiliyor

Elesgirt (Hususî) — Elesgirt Trabzon - İran transit yolu üzerinde Ağrı vilâyetine bağlı 1700 nüfuslu bir kaza merkezidir. Bundan sekiz sene evvel kaza merkezi olmuştur. Hiç nahiyesi yoktur. 84 köyü vardır, halkın ekserisi Ahıska muhacirleridir. On senedenberi gelen bu muhacirler burada yerleştirilmiş, bir kasaba halini almıştır. Çoğu çiftçidir. Burada çok fazla kış olur. Senede tam altı ay şiddetli kış devam eder. Rakımı bin sekiz yüzü geçer. Aylarca kar yağar. Bazan olur ki yüksek gedikler kapanır, bir ay yol vermez, münakalât kesilir.

Kösedâğı ve Tahir gediği bu havalide şiddetli kışları ile tanınmış meşhur gediklerdir ve dağlardır. Erzuruma 154, Karaköseye otuz kilometredir. Kasaba yeni ve küçük olmasına rağmen çok şirindir. Birçok yenilikler göze çarpmaktadır. Bilhassa iki sene zarfında kaymakamın ciddi çabası sayesinde vücut getirilen yeni binalar, bu meydana Tayyare Cemiyeti binası, hükümet konağı, belediye binası, dört köyde dört tane mekteb nazarı dikkati celbetmektedir. Daha bazı yeni yapılan işler hep kaymakamın eline vücut getirilmiştir. Başlıca ticareti çiftçilik, koyunculuk, yün ve yapağı ihracatıdır. Mühim miktarda ihracat yapar, merkezde tam teşkilatlı bir ilk mekteb vardır. Köylüler ve kasaba halkı maarefi çok heveskârdır.

Vanda bir memur hakkında ihbar yapıldı

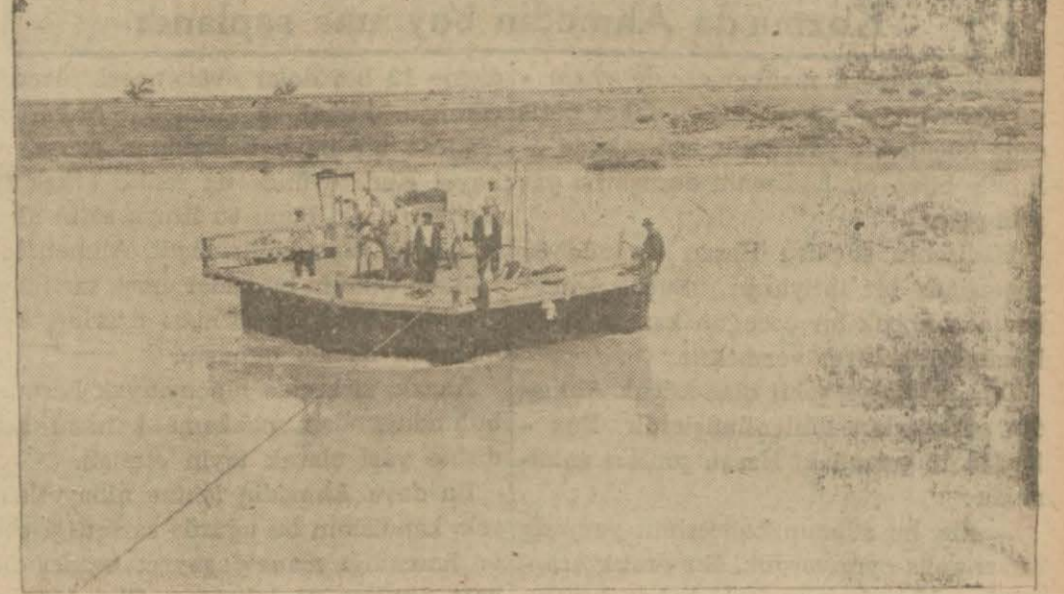
Van (Hususî) — Hakâri mahkeme başkâtibi iken terfian Siird icra memuru muavinliğine tayin edilen Sadeddin'in evinde kaçak mal bulunduğu zabıtaya haber verilmiş ve evinde yapılan araştırmada birçok kaçak ipeki kumaş ile şeker, halı ve saire bulunmuştur. Bunların kaçak ve ihbarın doğru olup olmadığı tahkik edilmektedir.

Kastamonu hapishanesi mükemmel bir atölye haline getirildi

İnebolu muhabirimiz yazıyor: Kastamonu hapishanesi vâsi bir atölye halindedir. Marangozhane, kinap ve organ, de miricilik, kundura, terzilik atölyeleri olmak üzere beş kısma ayrılan atölyelerde müteaddid tezgâhlarda çalışılmaktadır. Atölye şefi İbrahim Baltacıdır. Marangozhane 33 mahkûm usta ve çırak olarak çalışmaktadır.

Hapishanenin mevcudu 525 dir. Bunlardan 372 si mahkûm, 153 ü de mevkuf-tur. Mahkûmlardan cezasının üçte ikisini bitirmiş ve hüsnühali görülmüş olanlar Kastamonudaki inşaatta çalıştırılmaktadırlar. Bunlar 107 kişidir. Adliye Vekâleti atölyeleri 500 lira sermaye vererek «Kastamonu cezaevi iş yurdu» namı altında mütedavil sermayeli bir müesseseye haline ifrağ etmiştir. Bu müesseseye 500 lira sermaye ile 6 ay gibi kısa bir za-

Adanada sel baskınlarını önleyici tedbirler alınıyor

Adanayı ikide bir feyzanı ile tehdit eden Ceyhan

Adana (Hususî) — Dört ay kadar evvel gelen bir sel yüzünden Ceyhan ırmağı denize dökülecek semtlerde Hurma boğazı dalyanının 750 metre kadar şarkından bir yirtık açmış ve zamanla bu yirtık büyüyerek bugün elli metre genişliğinde ve ırmak halinde Hurma boğazı dalyanına akmakta bulunmuştur. Daha ilk günden itibaren defterdar H. Eroğlu bu mesele ile yakından meşgul olmuş, bizzat mahalline kadar giderek bu yirtığın kapatılması çaresini araştırmıştır. Su işleri dairesinden götürülen mühendisler vasıtasıyla burasına yapılacak bent ve sairenin plân ve haritası ve keşfi yaptırılmış ve ilk görüşte bir küsur lira sarfolunacağı anlaşılmış ve havallesi de celbedilmişse de bilâhare vaziyet değişmiştir. Çünkü bu yirtığın Ceyhan ırmağından ayrıldığı kısımda nihayet bir buçuk metre derinliğinde iken biraz ileride dört metre kadar derinlik meydana getirdiği anlaşılmıştır. Bu da yine su içlerinden götürülen sandal ile yapılan ölçme sonunda anlaşılmıştır. Binaenaleyh bir buçuk metre derinlik üzerinden yapılan ve bin lira kadar tahmin edilen keşif hesabının şimdiki vaziyete nazaran değiştirilerek ve daha büyük bir tahkimat ve tesisat için keşif icab etmektedir. Ceyhan ırmağının böylece akması dalyanda oldukça büyük bir zarar husule getirmiştir. Tuzlu su balıkları tabii bu karışan tatlı sudan hoşlanmadığı ve

aynı zamanda bu koldan Ceyhan ırmağına da geçtiği görülmüştür. Tabii bu hal dalyan için bir zarar olduğu gibi ileride daha büyük zararlar da doğuracaktır. Sonra herhangi bir feyzanda Ceyhan ırmağı bu dört metre derinlik ve 50 metre genişlikteki yerden daha fazla miktarda Adalı ve Bedeli çiftlikleri arazisiyle bu havalideki diğer köy arazisini de kâmilan basarak telâfisi mümkün olmayan hasarat meydana getirecektir. Bu meydana dalyanın da göreceği zararın çok büyük olacağı muhakkaktır. Zaten şimdiden dalyan müteahhidi zarar görmekte olduğunu da bildirmiştir.

Adananın sel baskınından kurtarılması ve ovalarımızın sulanması hakkındaki faaliyet bütün hızıyla devam etmektedir. Bu iş için yapılan etüdler bitmiş olduğundan buna aid plân ve haritalar tasdik edilmek üzere su işleri şube müdürü mühendis Hikmet tarafından Ankara'ya götürülmüştü. Henüz bu muamele ikmal edilmemiş olduğundan mühendis Hikmet şehrimize gelmedi.

Adana nafia dairesi son günlerde memleketin yol durumuna çok dikkat göstermektedir. Bu bakımdan bozuk bir hale gelen Pozanti, Gülek, Feke, Şambeyli ve Kozan yollarının tamiri için büyük gayretle işe başlanmış ve bu tamir işi hayli ilerlemiştir. Diğer taraftan Adana - Ceyhan arası yolundaki yıkılan ve tamire muhtaç olan köprülerin de tamir edilmesine başlanmıştır.

Samsunda bir meyva fidanlığı tesis edildi

Samsun (Hususî) — Masrafı hususî bütçeden verilerek üzere Matosyan çiftliği arazisi dahilinde istimlak olunan 200 dönümlük bir sahada bir meyva fidanlığı tesis olunmuştur. Bu fidanlık dahilinde 12 bin lira sarf ile bir binanın yapılması da takarrür etmiş ve plânı da hazırlanmıştır. Fidanlık civarında bir de muntazam hara vücut getirilmiştir. Vilâyetin meyvacılık ve hayvar, nesillerini ıslah yolunda gösterdiği alâka çok yakında müsbet semeresini verecektir.

Bigada toprak yazımı

Biga (Hususî) — Burada şehir kuru-lahberi belli başlı bir toprak yazımı yapılmış değildir. Bu yüzden ihtilâflı arazi davaları çoğalmış bulunmaktadır.

Bunun bir gün önce hitama erdirilmesi de düşünülmekte olduğundan dört komisyonla dört koldan arazi yazımına girilmiştir. Dört numaralı tahrir komisyonu reisliğine tayin edilen Abdülfettah ta yanına yeni tayin olunan eski belediye azalarından Ahmed Çarıkçıyı da alıp köylere çıkmış ve bu işi önümüzdeki mayıs gagesine kadar bitirmek şartile faaliyete geçmiştir.

Mevcut dört komisyona ilâveten yakında yardımcı olarak bir komisyon daha gelecek, bu da başka bir koldan işe girişecektir. Yapılan arazi tahriri çok esassız bir şekilde olacak, ileride hiçbir günâ dedikoduya meydan bırakılmayacaktır.

Küçük memleket haberleri

Refahiyyede çarşaf yasak edildi

Refahiyyede çarşaf ve peçe yasak edilmiş, zabıtaba da yasağa riayet etmeyenler hakkında takibat yapılması için emir verilmiştir. Yasağa riayet etmeyenlerden beş liradan 25 liraya kadar ceza alınacaktır.

Vanda kaçak un işliyen değirmenler hakkında takibat yapıldı

Van (Hususî) — Koruma vergisinden kaçınarak kaçak un işliyen değirmenler yakalanmış, unları devlete mal ve kendileri para cezasına çarptırılmıştır.

Kızılcahamamda serinlik başladı

Kızılcahamam (Hususî) — Bundan birkaç gün evvel gölgede 30-35 dereceye kadar yükselen sıcaklar birdenbire havaların soğuması üzerine gündüzleri 15-20, geceleri de on'a kadar düşmüştür.

Geyve belediye binası

Geyve (Hususî) — Belediyenin oturduğu bina çok viran olduğundan ve ihtiyaca kâfi gelmediğinden yeni bir belediye binasının yapılmasına karar verilmiş ve binanın plânı Kocaeli Nafia Direktörü İsmail Devletkuşu tarafından tanzim olunmuştur.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor Ki:

— Radyo müdürlüğünün, istenilen şarkıları.

... Halkın radyoya bildirmesi için bir servis.

... Tesis etmesinin sebebi ne olabilir acaba?

Hasan Bey — Her halde posta pulu satışı arttır-mak için olsa gerek!

Mahkemelerde

Kazma ile çocuk öldüren ihtiyarın muhakemesi

Şahit olarak dinlenen bir çocuk şöyle dedi: - Bu ihtiyar, Ahmedî, duvar üstünde görünce yerden kazmayı kaptığı gibi arkadaşımın başına fırlattı. Kazma da Ahmedin boynuna saplandı

Dün, Ağırceza mahkemesinde ehemmiyetsiz bir sebepten doğan, fakat neticede küçük bir yavrunun feci şekilde ölümüne biten bir hâdisenin duruşması yapılmıştır.

Hâdisenin suçlusu Hasan isminde 60 yaşlarında bir ihtiyardır. Suçu, Ahmet isminde küçük bir çocuğun kazma ile ölümüne sebebiyet vermektir.

Dün, hâdiseye şahit olan küçük Ahmedin arkadaşları dinlenmişlerdir. Bunlardan 12 yaşındaki Hasan şunları anlatmıştır:

— Biz, bu adamın bahçesinin yanında hırsız polis oynuyorduk. Bir aralık aramızdan Ahmet, oyun icabı bahçe duvarının üstüne çıktı, kamışların arasına saklandı. Bu ihtiyar da o sırada, kuyu başında kızı ile konuşuyordu. Nasıl oldu, niçin yaptı bilmiyorum. Fakat, Ahmedî duvar üstünde gören ihtiyar, yerde bulunan bir kazmayı kaptığı gibi arkadaşımızın başına fırlattı. Kazma Ahmedin boynuna saplandı ve zavallı kanlar içinde bahçeye yuvarlandı.

İçimizden Zeki koştu, kazma sapını Ahmedin boynundan çıkardı. Çocuğu evine götürdüler. Fakat, sonradan yarası ağır olduğundan ölmüş.

Ölen çocuğun boynundaki kazmayı çıkaran 13 yaşındaki Zeki de şunları anlatmıştır:

— Kazma boynuna saplanır saplanmaz, Ahmet, duvardan yere yuvarlanmıştı. Yanına koştum. Güçlükle kazmayı boynundan çıkarabildim. Bu sırada, şu ihtiyar adam oradan uzaklaşıyordu.

Bunun üzerine reis suçluya bu sözleri ne diyeceğini sordu. Suçlu şahitlerin anlattıklarını reddederek şöyle dedi:

— Bunlar mahallenin yaramazlarıdır. Sözlerine inanılır mı?.. Ben kuyu başında kızlarımla konuşuyordum; ne çocuktan haberim var, ne onu yaraladığımdan.. Hepsi yalan.

Duruşma, diğer şahitlerin celbi için başka güne bırakılmıştır.

Renkli kedi davası nihayet bitti

Lokantacı Çiki, sirkeci Ahmede 150 lira verecek

Bir müddettenberi 2 nci ticaret mahkemesinde devam eden üç renkli kedi davası nihayetlenmiş ve karara bağlanmıştır.

Hâdisе, Ahmet isminde bir sirkeciye, Çiki isminde bir lokantacının üç renkli erkek bir kedi bulduğu takdirde, ken-

disine 12 bin dolar vâdetmesi üzerine çıkmıştı. Fihakika Ahmed, Ankarada, İzmirde bir hayli dolaştıktan sonra, nihayet Kadıköyünde üç renkli erkek bir kedi bularak, bunu 60 liraya satın almış ve lokantacıya götürmüştü. Ahmet, lokantacı Çikinin bu kadar emek sarfille ele geçirdiği kediyi kaçırmaması üzerine, kendisinden davacı olmuştur.

Ancak, sirkeci hipomanyak hastalığı bulunduğundan mahkeme kararını kendisine vâsi olarak tayin etmiştir.

Bu dava Ahmedin lehine nihayetlenecek, kendisinin bu uğurda sarfettiği para ve harcadığı manevi gayret nazarı dikkate alınmış ve lokantacı Çiki 150 lira tazminata mahkûm edilmiştir.

Karısını vuran Halil dün tekrar isticvap edildi

Evvelki gün Beyazıtta karısı Şükriyeyi vuran katil Halil, dün tekrar adliyyeye getirilerek, 2 nci sorgu hâkimliği tarafından isticvap edilmiştir. Suçlu kendisinde cinnet ârâzi bulunduğunu ve karısının tahriki neticesinde bu işi yaptığını ileri sürmüştür.

Bunun üzerine, müddeiumumilik Halili adliyye tababetine göndermiştir. Ancak, tabibi adli Enver Karan yaptığı muayene neticesinde, katilin akli vaziyetinde şüpheyi davet edecek hiç bir ârizaya rastlyamamış ve Halilin bu husustaki iddiasını reddetmiştir.

Kazlıçesme yangınında kastolduğu sanılıyor

İki gece evvel Yedikulede Kazlıçesmede çıkan ve dört deri fabrikası ve boya deposunun tamamen, bir fabrikasının da kısmen yanmasına neticesi olan yangın tahkikatına devam edilmektedir. Tahkikatla meşgul olan birinci tetkik bürosu şefi Sabri, dün yaptığı tahkikatla, yangının çıkmasında kastolduğu şüphelerini uyandıran bazı emarelere tesadüf etmiştir. Henüz tahakkuk etmiş bir şey olmakla beraber, bir kaç kişi şüphe ve zan altında bulunmaktadır. Bugün başlıca yeni sorgu ve tahkikatla yangının sebepleri kat'î olarak anlaşılacaktır.

Dün, maddî zarar ve ziyan miktarının 150 bin lira olduğunu yazmıştık. Kısmen yanan Mehmet Süleymana ait fabrikayla beraber bu miktar 180 bin liraya balığ olmaktadır.

Mayo hırsızı

Floryada bir plâjdan 3 adet mayo çalmaktan suçlu Mustafa isminde biri dün adliyyeye götürülmüş ve Sultanahmet 2 nci sulh cezaada yapılan duruşması neticesinde 1 ay 4 gün hapse mahkûm edilmiştir.

HÂDİSELER KARŞISINDA

Emre itaat

Tramvay kondüktörü, ön sahanlığın kapısını hiddetle kapadı.

— Allah Allah... Sabah sabah belâyâ çıktık.

Biletleri yırtan kontrolör, sordu:

— Ne oldu gene?

— Sahanlıkta bir adam var.. Bir lira uzattı.. «Neresi?» diye sordum: Cevap vermedi. Tekrar ettim: Gene cevap vermedi. Tabii ben de bilet kesemedim.

Kontrol doğru oldu. Her işi bir anda âsân etmek kabiliyetini haiz bir adam tavrile kapıyı açtı; sahanlığa çıktı:

— Bay nereye gideceksiniz?

Öteki gene lirayı uzattı. Elile müphem bir işaret yaptı.

— Nereye gidecekseniz söyleyin, ona göre bilet kesilecektir.

Yaşlı bir kadın kendini tutamadı:

— Vah zavallı galiba dilsiz.

Kontrolöre döndü:

— A ayol sende de hiç insaf yok mu, adamcağızı ne diye zorlarsın? Dili yok. Ufak bir çocuk yanında duran babasının eteğini çekti:

— Baba ben gördüm, dili var..

Kontrolör kızdı:

— Size söylüyorum, kulağınız sağır mı? Nereye gideceksiniz?

Müşteri gene cevap vermedi, tekrar müphem işaretler yaptı.

Bir genç sahanlığa çıktı; Fransızca olarak:

— Mösyö, dedi, belki ecnebiniz, türkçe bilmiyorsunuz. Fransızca söyleyin, ben tercüme ederim.

Amerikan kolejine ikmal imtihanını vermiye giden bir genç kız aynı cümleyi İngilizceye çevirip tekrarladı.

Bütün bunlar boşuna idi. Öteki susuyor, cevap vermiyordu.

Artık kontrolörün sabrı tükenmişti.

Vatmana işaret veren çingırağı borçlu kapısını vuran alacaklı hiddetle iki defa hızlı hızlı vurdu.

Vatman frenleri sıkıştırdı. Tramvay durdu.

— Haydi aşağıya..

— !!!!!

— Sana söylüyorum.. Ya gideceğin yeri söylersin, ya inersin..

— !!!!!

— Bu kadar halk seni bekliyecek değil!

— !!!!!

Sağdan, soldan karışanlar oldu:

— Tutun atın!

— Günahtır yahu adamcağızdan ne istersiniz!..

— Kumpanyayı zengin edeceksiniz sanki!..

— Herkesin işi var. Bir kişi için bekliyecek değiliz ya!

— Canım bir polis çağırın!

Polis çağırıldı.

— Ne oluyor, cinayet mi var?

— Hayır bay polis, bu adam nereye gideceğini söylemiyor.

— Bayım nereye gideceğinizi niye söylemiyorsunuz?

Sesi çıkmıyan adam, elindeki gazeteyi açtı. Bir havadis serlevhasını işaret ederek polise uzattı; polis okudu:

«Belediye memurlarının halkla konuşmaları memnurdur. Hilâfında hareket edenler şiddetle cezalandırılacaktır.»

— Siz belediyede memursunuz öyle mi?

Müşteri tasdik makamında başını eğdi. İsmet Hulûsi

Dün yeni seyyahlar geldi

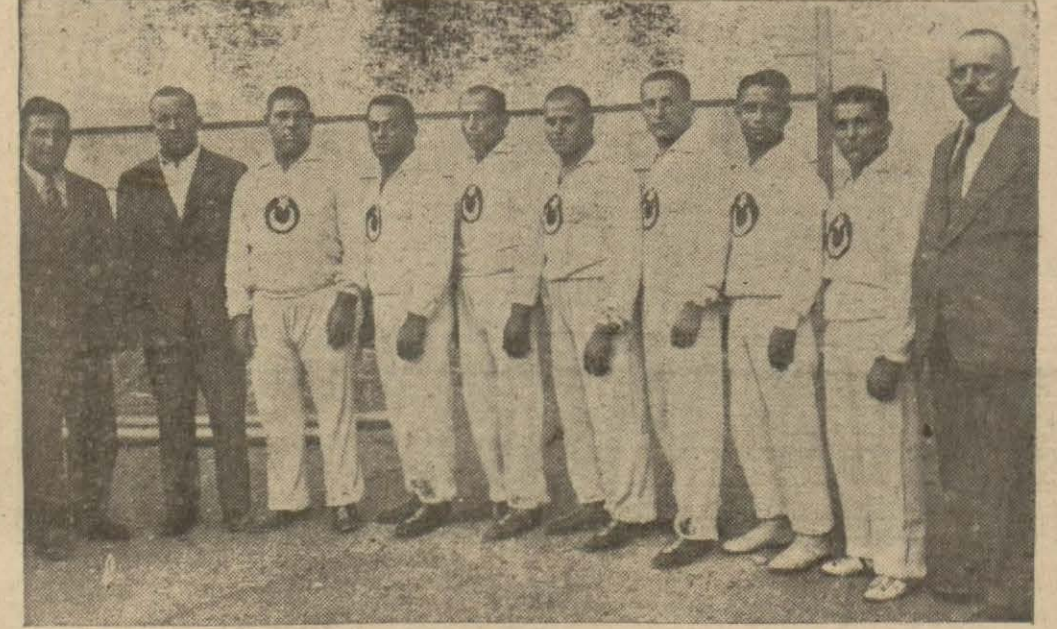
Dün limanımıza Yunan bandıralı Potris vapuru ile ekseriyeti İngiliz ve Fransız olmak üzere 120 seyyah gelmiştir. Seyyahlar şehrimizde dört gün kalacaklardır.

S P O R

Beşinci Balkan güreşleri bugün İzmirde başlıyor

Hazırlıklar bitirildi. Güreşçilerimizden kahir bir galebe bekleniyor

Türk millî güreş takımını İzmirde çekilen resmî

İzmir, 16 (Husufî Muhabirimizden) — Yarın «bugün» öğleden sonra saat on dörtte, Alsancak stadında güreş açılacak olan İkinci Balkan güreş oyunları için son hazırlıklar da ikmal edilmiştir. Güreşler için stadyumda Balkanların en güzel ve modern minderi meydana getirilmiş; ayrıca 1000 kişilik muvakkat yakın mesafe tribünleri inş edilmiştir.

Saat on dörtte, Balkan milletlerini temsil eden güreşçiler stada, her millî takımın önünde bayrağı olduğu halde geçid resmine iştirak edecekler ve minderin etrafında alfabe sırasile yerlerini alacaklardır. Burada Balkan milletlerinin marşları askeri bando tarafından çalınacak; bunu takiben İzmir valisi adına bir zat kısa bir nutukla Balkan oyunlarını açacaktır.

Güreş federasyonunun İzmirdeki mümessili güreşçileri Türk topraklarında selâmıyan bir hitabede bulunduktan sonra Balkan güreşçilerini halka tanıtaacaktır.

Cumartesi sabahı saat onda Halkevinde Balkan güreş kongresi toplanacak; Burada Türk Spor Kurumu adına İzmir mümessili Bay Reşad bir nutuk söyleyecektir.

Millî güreşçilerimizi İzmir sahasında dost ve komşu milletler güreşçileriyle boy ölçüşür vaziyette ilk defa görecek olan Ege halkı, bundan dolayı sevinç içinde dirler. Ege mintakasının muhtelif yerlerinden almış bulunuyoruz. Bu haftaki müsabakalar ve sporcular, kafiler halinde İzmirde gelmişlerdir.

İzmirde antrenman yapar. Türk millî güreş ekibi aşağıdaki elemanlardan mürekkeptir:

56 kiloda Kenan, 61 kiloda Yaşar, 66 kiloda Yusuf Aslan, 72 kiloda Ankaralı Hüseyin, 79 kiloda Mersinli Ahmed, 87 kiloda büyük Mustafa, ağırda: Çoban Mehmed.

Romen ve Bulgar takımının iştirak etmemesi üzerine müsabakalar üç gün devam edecektir.

Müsabakalarla beraber başlayacak olan Balkan güreş kongresi reisliğini Yugoslav murahhası yapacaktır.

Bazı spor klüplerinin kapatıldığı hakkındaki rivayet doğru değil

Dün şehrimizde bazı spor klüplerinin kapatıldığı hakkında bir takım rivayetler dolaşmıştır. Hattâ Beşiktaş ve diğer bazı klüplere bu hususta tebligat yapıldığı da kuvvetle de veran etmiştir.

Dün akşam geç vakit vali ve belediye reisi Üstündağı bularak bu meseleyi sorduk. Bize dedi ki:

— Bu sayfa ve rivayetler kat'iyen doğru değildir. Biz bilâkis spor klüplerinin inkişaf ve islahına gayret ediyoruz. Dahiliye Vekili ve Parti genel sekreteri Şükrü Kayanın geçenlerde söylediği gibi hükümetimiz spor klüpleriyle çok ya-

kından alâkadar olmakta ve bunların daha fazla inkişaf çareleri hakkında tetkikatta bulunmaktadır.

Doğu muhtelitinin yapacağı maçlar

Genç sporcular bu hafta Galatasaray ve Beşiktaş ile karşılaşacaklar

Doğu muhteliti iki aylık yorucu, ezici bir seyahatten sonra İstanbula gelmiştir. Şimdiye kadar Türkiye dahilinde hiçbir spor klübünün, spor teşekkülünün yapamadığı ve başaramadığı bu turneyi doğu gençleri büyük muvaffakiyetle başarmışlardır.

Zira, her hafta birkaç oyun çıkararak iki ayı müteceviz bir turnede muvaffakiyetli neticeler almanın ne olduğunu şimdiye kadar turneye çınkarlar veya bu gibi işlere riyaset edenler pekâlâ bilirler.

Kat'iyetle diyebiliriz ki 20 günlük turnelerde bile birçok takımlar perişan olmuş, paniğe uğramışlardır. Halbuki bu gençler şimdiye kadar yaptıkları müsabakalarla azim ve iradenin yüksekliğini ispat etmişlerdir.

3 üncü Umumi Müfettişlik Askerî Müşaviri Kurmay Yarbay Ahmed Cevad hepimizin tanıdığı, sevdiği bundan 15-20 sene evvel Galatasaray takımında oyununu görüp alkışladığı bir arkadaşdır. Sporu manasının bütün şümülü ile şahsında tatbik eden Ahmed Cevad riyaset ettiği gençlere de aynı hissi aşlamış bulunuyor.

Doğu muhteliti seyahatlerinin en çetin oyunlarını bu hafta cumartesi günü Beşiktaş, pazar günü de Galatasaray ile yapacaktır. Bu son imtihan gençlerin yorgunluklarına rağmen muvaffakiyetle başaracakları bir imtihan olacaktır.

Karadeniz muhtelitinde İstanbul klüplerinin hasretle seyredeceği ve klüplerine mal etmek için çalışacakları kıymetli elemanlar vardır. Galatasaraylı Salimi, Fenerbahçeli Naciye, Ankara Gençlerbirliğinin santrhafını hep Karadeniz klüplerinden almış bulunuyoruz. Bu haftaki müsabakalar dahili memleket sporunun iyi eller tarafından idare edildiği takdirde nasıl terakki ettiğini gösterecektir.

İstanbul - Bursa bisiklet müsabakası

İstanbul, Bursa bisikletçileri arasında pazar günü Mecidiyeköyünde bir müsabaka yapılacaktır. Müsabaka yirmi kilometre olarak kabul edilmiştir. Yauşa sabah dokuzda başlanacaktır.

Bir çöpçüyü bir otomobil burnundan yaraladı

Şoför Ali, idaresindeki 1762 numaralı otomobille Mahmutpaşadan aşağı inerken temizlik amelesinden Hasanın elindeki farafa çarpmış, farafı fırlatarak Hasanı burnundan yaralamıştır. Şoför yakalanmıştır.

GÖNÜL İŞLERİ

Yüksek tahsilli Kadın karşısında Vasat tahsilli erkek..

Çekmece oturan bir erkek okuyucu, Bay (K. K.) sık sık işitmeye alışkın olmadığımız bir muadele karşısında kalmış:

— Eskidenberi tanıdığım bir genç kızı seviyorum, fakat henüz aşkı söylemedim, bir yuva kurmaya teşebbüs edemedim. Sebebi kızın yükseğe yakın tahsili olmasına mukabil benim ilk tahsil devresinde kalmış olmamdır, diyor.

Memleketimiz bir vakitler içtimâli seviyeye, ailevi seviyeye çok ehemmiyet verirdi, soyu soppu iyiden iyiye arardı ve pek te iyi ederdi, fakat hiç bir zaman fikir seviyesini araştırıldığı olmamıştır, erkek her vakit az çok o-

kumuştur, kadın aşağı yukarı tam veya yarı cahildi, sebebini araştırmayalım, az çok hepimiz biliriz. Fakat son zamanlarda vaziyet biraz değişti, ailevi seviyeyi aramak biraz ihmale uğradı, buna mukabil fikir seviyesine dikkat edenler de görülmeye başladı. Birincisi fena, ikincisi iyidir, ve inşallah bir zaman gelecek, muvazene de teessüs edecektir. Fakat okuyucumun vaziyeti istisnai bir manzara arz ediyor: Tahsilli olan kadın, tahsilsiz olan erkektir. Aksi vaziyete alışkındık, okuyucumun girmekten korktuğu vaziyetin kabili tahammül olmamasından korkarım.

Erkek kadını kendisinden bilgisiz, yahut tamamen cahil görmeye az çok alışkındır, aksi vaziyete tahammül edemez. Gururu kırılır, esasen karşındakine aşk telkik etmesi de mümkün değildir.

TEYZE

SİNEMA

Beynelmül Venedik sinema müsabakası

Umumî neticede Amerika film sanayiinin gerilediği, buna mukabil Avrupa film sanayiinde mühim bir ilerleme olduğu tesbit edilmiştir

Venedik müsabakasında büyük mükâfat laraan birini kazanan Miki Maus'un yaratıcısı Walt Disney

İki senede bir İtalyada Venedik şehrinde yapılmakta olan beynelmül sinema festivali bu sene dahi yapılmıştır. Geçen hafta dağılan festivalin mükâfatlandırıldığı filmlerin isimlerini ve kazandıkları mükâfatları aşağıya sırasile yazıyoruz:

1 — En iyi ecnebi filmine mahsus Musolini kupasını «Bir balo hatırası» adındaki Fransız filmi.

2 — En iyi İtalyan filmine mahsus Musolini kupası «Afrikalı Sipyon» adındaki İtalyan filmi.

3 — En güzel artistik topluluğa mahsus beynelmül jürinin kupasını «La grande illusion» adındaki Fransız filmi.

4 — En güzel senaryo için İtalyan sinemacılığı umum müdürlüğü kupasını «İngiltere tacının incileri» adındaki Fransız filmi.

5 — En güzel ilk vizyon filmi için milletler kupasını «Büyük Viktorya» adındaki İngiliz filmi.

6 — En ziyade muvaffak olmuş ecnebi rejisör için halk maarif nezareti kupasını «Elephant Boy» adındaki İngiliz filmi.

7 — Tabii ve artistik güzellikleri en fazla canlandıran film için sinema umum müdürlüğünün tahsis eylediği kupayı «Condottieri» adındaki İtalyan filmi.

8 — En iyi tedrisat filmi için beynelmül film ticaret odasının vazeylediği mükâfatı «Luce teşkilâtı» kazanmıştır.

9 — En fazla muvaffak olan erkek san'atkârına mahsus Volpi kupasını, meşhur Alman san'atkârı Emil Yannings kazanmıştır.

Bu san'atkâra mükâfatı kazandıran film en son Alman prodüksiyonu olan «Der Herreschen» filmidir.

10 — En fazla muvaffak olan kadın san'atkârına mahsus Volpi kupasını Bette Davis almıştır.

Mükâfatı kazandıran filmin ismi «Marked Woman» dir.

11 — En iyi fennî film için beynelmül sinema enstitüsünün vazeylediği çok kıymetli kupayı meşhur Ufa Alman film kumpanyası kazanmıştır.

Ufann vücude getirmiş olduğu: «Roentgenstrahlen» adındaki ilmi ve fennî filmi pek büyük bir tesir bırakmıştır.

Venedik sinema festivaline iştirak etmiş bulunan İngiliz, Amerikan, Fransız ilim ve san'atkârları bu filmi çok takdir etmişlerdir.

12 — En güzel canlı resimler mükâfatını da Walt Disney kazanmıştır.

Venedik sinema festivaline dünyanın bütün memleketleri iştirak etmekte-dirler. Film kumpanyaları Venedik festivalinin mükâfatlarına çok büyük bir ehemmiyet atfetmektedirler.

Bu seneki festivalden elde edilen neticeye göre:

1 — Amerikan filmlerinde biraz gerileme,

2 — İngiliz prodüksiyonunda biraz terakki,

3 — Fransız prodüksiyonunda ehemmiyetli bir ilerleyiş,

4 — Alman prodüksiyonunda bir tevakuf; fakat Alman fennî ve ilmi prodüksiyonunda gayet mühim bir terakki,

5 — İtalyan prodüksiyonunda bir canlılık başladığı müşahede kılınmıştır.

Saray sinemasında:

İki karılı koca

Jean Harlow İki karılı koca filminde Wiliam Powell ile beraber

Oynayanlar: Jean Harlow, Myrna Loy, W. Powell, Spencer Tracy.

Gladys ile evleneceği sırada bir gazete başmuharriri olan Warren aleyhine bir hakaret davası ikame edileceğini öğreniyor. Gazete başmuharriri milyoner Allenburry'nin kızı Counie hakkında yalan bir havadis neşretmişti. Warren hakaret davalarında mütehasıs olan avukat Bill ile istişarete bulunuyor.

Allenburry ailesi İngiltereye gidiyor. Bill de Counieyi görmek için arkalarından gidiyor.

Muvaffak olması için Warren Bill'in evli olmasını daha münasib buluyor. Billi kendi nişanlı Gladys ile sadece nikâhlanmağa teşvik ediyor.

Şu şartla ki dava biter bitmez Gladys tekrar Warren ile evlenecektir.

Bill, Allenburry ile dost olmağa muvaffak oluyor. Balık avına gidiyorlar. Bill büyük bir balık tutuyor ve Counie'nin takdirini kazanıyor. Aynı zamanda da kızı aşık oluyor ve Counieyi davadan vazgeçiriyor.

Artık hergün görüşmeğe başlıyorlar. Warren ise Bill'in oynadığı oyunu fark ediyor. İşler karışıyor. Nihayet mesele bir çifte düğün ile hallediliyor.

Bir ana baba Kavgasına kurban olan iki yavru

Ana ve baba kavga ettikten sonra yekdiğerine haber vermeden bir daha dönmemeği kurarak evden uzaklaştılar ve evde yalnız kalan yavruçuklar açlıktan feci bir şekilde öldüler

İngilterede son günlerde feci ve o nisbette yürekler parçalayıcı bir vak'a olmuştur. 4 yaşına bastığını idrak edemiyen küçük Ronni ile bir buçuk yaşındaki kardeşi bu faciannın zavallı, günahsız kurbanlarıdır. Hikâyeyi anlatalım:

Ana ile baba mufassal bir ağız dalaşından sonra, her biri diğlerinden habersiz evden uzaklaşmayı kararlaştırmışlardı ve gene hiç biri de, eşinin yuvasını terkeceğine ihtimal vermemekte idi. Bunun neticesinde evde, yapayalnız kalan çocuklar, açlığa ve ölüme mahkûm edilmişlerdir.

Evde kâfi derecede yiyecek, içecek bulunmasına rağmen çocuklar boyları yetemediğinden aç kalmışlardır. Bitişikteki komşu da, çocukların yalnız bırakıldıklarından haberdar değildi. Babalarının gönderdiği parayı getiren postacıya da kapıyı o kadar çaldığı halde açan bulunmamıştı ve çocuklar, son nefeslerini

böylece büyük ıztırablar içinde kıvrılarak verdiler.

İş işden geçtikten ve neden sonra, taliin garib bir cilvesile de, ana ile baba aynı saatte evlerine dönmüşler ve yatak odalarının kapısını açtıkları zaman, arında yatan çocuklarının ölüleriyle karşılaşmışlardır. Ronninin cesedi, kapının arkasında bulunuyordu. Zavallı çocukcağız, elleri kanayınca kadar kapıyı açmak için tirmalılarak uğraşmış, nefesi tükenince de, oracıkta yığılıp kalmıştı. Bir buçuk yaşındaki kardeşinin cesedi de yatağın altından çıkarılmıştır.

Kapı kilidli değildi. Fakat kilidli olmuş olsaydı da netice daha kötü olamayacaktı. Zira kapının topuzu, büyük çocuğun boyundan 4 santim yüksekte bulunuyordu. Bu dört santimcik, böylelikle onları gittikçe artan bir işkence, ve havsalanın almıyacağı bir ıstırap ile, yavaş yavaş ölüme sürüklemişti. Büyük çocuk ana babanın evi terkettiklerinden 8 gün, küçük te 9 gün sonra ölmüştü. İkisinin de yüzleri mosmor kesilmiş, dudakları da susuzluktan şerha şerha çatlamıştı.

Şimdi de hâdisenin içyüzünü açalım: Masum çocukların babası hoyrat, geçimsiz bir mühendistir. Karısı ise aksine gayet sessiz, evini seven, bütün emeli, zevki çocukları olan bir kadındır. Birkaç senelik dörtbaşı mamur bir sevgi hayatından sonra, her nedense, mühendis koca aksilide, hoyratlığa başlamış, virvurlarını arttırdıkça arttırmış, evin de tadı, tu zu kaçırmıştır. Buna rağmen kadın yuvasına bağlıdır. Sırf çocukların hatırı için, bütün bu eziyetlere, işkencelere katlanmaktadır, fakat gün gelmiş ki artık tahammülü kalmamış, ayrılmaya karar vermiş. Vermiş ama, çocuklara kim bakacak? Mühendis:

«Mademki bu niyettesin, o halde küçüğü de al, nereye istersen git» diye tutmuş.

Mühendisin bir âdeti vardır. Haftada bir gece, klübe gider, geç vakitlere kadar orada kalır. Fakat son zamanlarda bu çıkışları sıklaştırmış, her geceye bindirmiştir. Bir pazar günü gecedir. Mühendis tam sokak kapısına doğrulacağı sırada, öfkesini saklıyamayan genç kadın:

«Yeter artık. İnsaf! - diye haykırmıştır - Nedir, bu? Her gece sokak. Bari

Tarihden sayfalar:

Yeniçeri ocağını yıkan iki nutuk...

Abdürrahman Efendi o kadar kızmıştı ki padişah huzurunda ve divanda olduğunu da unutarak elindeki tesbihi yere vurdu. Taneler koptu ve mermerler üzerinde yuvarlandı. Herkes müteessir olmuştu ve bazılarının gözlerinde yaşlar vardı. Padişahın da gözleri yaşarmıştı.

Yazan: Turan Can

Eski devirlerde bugünkü gibi herkesin herhalde askerlik ocağında birkaç sene bulunması, harb usullerini öğrenmesi şart değildi. Askerler tamamen gönüllülerden ibaretti. Henüz milliyet ve vatan hisleri tebellür etmediği için herkes askere gitmek istemezdi. Ancak askerliği san'at ve geçim vasıtası edinmiş olan adamlar kralların veya sinyorların yanlarına girerler; onların kumandaları altında dövüşürlerdi.

Bununla beraber Türklerde hal böyle değildi. Harbi bir şeref meydanı telâkki eden erkekler, reis veya hakanları çağırıldığı zaman hemen silâhlarını kuşanırlar; atlarına binerler ve hududa koşarlardı. Fakat ansızın yapılan düşman taarruzlarında bu ücretsiz gönüllü ordunun toplanmasına kadar bir kısım memleketler istilâya uğradı. Sulh zamanlarında gönüllülerin talimle meşgul olamamaları dolayısıyla silâhların kullanılmasında ustalık gösteremeyişleri de mahzurluydu.

Bunun için daimî bir orduya şiddetle ihtiyaç vardı.

Osmanlı imparatorluğu bu ihtiyacı derhal hissetti ve yeniçeri ocağını kurdu. Bunlar ilk zamanlarda cidden büyük işler gördüler; harblerde yüksek cesaret nümuneleri gösterdiler. Devletin az zamanda genişlemesi, şark ve garbda bütün komşularından üstün olması hususunda başlıca rolü yaptılar.

Fakat sonradan başa belâ oldular. Buna iki küçük vak'a sebep oldu:

İkinci Murad saltanatı terkederek Manisaya çekilmişti. Yerine de on dört yaşındaki oğlu Mehmed geçmişti. Fakat düşmanlar on senelik mütarekeyi feshederek ansızın hücum edince sadrazam Halil Paşa (çocuk padişah) la bu felâketin atlatılmıyacağını düşünerek sultan Muradı çağırdı. Murad geldi ve Varna muharebesinde müttelikleri mağlûb etti. Zaferden sonra tekrar Manisaya döndü. Küçük sultan Mehmed Halil Paşanın ha-

reketini ve kendisinin tahttan uzaklaştırılmasını hoş görmemiş, sadrazama gizlice kin bağlamıştı. Halil Paşa bunu anladı ve gene Muradı tahta çıkarmak istedi. Teşvik etti. Fakat bunlar fayda vermezince Edirne'de çarşıda yangın çıkarttı. Söndürmek için gönderdiği yeniçerileri yağmaya kıskırttı. Nihayet Murada: — Sen tekrar tahta gelmezsen bu fitne yatışmaz!

Diye haber gönderdi. Yeniçeriler arasına soktuğu adamlar da:

— Biz sultan Muradı isteriz! Deyince Murad ister istemez geldi.

Bu aralık gürültüyü yatıştırmak isteyen genç Mehmed yeniçerilerin gündeliklerine yarım akçe zammettirmiş; lakin bundan da netice çıkmamıştı. Ancak bu zam yeniçerilere pek hoş gelmiş, tadı damaklarında kalmıştı.

İşte bu hissin tesiri altında kalan yeniçeriler, daha sonra şehzade Mehmed üçüncü defa tahta çıktıktan sonra Karaman oğulları üzerine yaptığı seferden dönüştü ve Bursada (Buçuk tepe) de toplanarak bahşiş istediler. Fatih sultan Mehmed bazı ele başları idam etmekle beraber bahşiş de vermeğe mecbur oldu. Ondarı sonra yeniçeriler her yeni padişaktan cülûs bahşişini istemeyi âdet edindiler. Bu uğurda her haltı yediler. O kadar ki kırk sekiz sene onları zaferden zaferde koşturan Kanununun ölüsüne bile hürmet etmiyerek yolunun üstüne bile arabası) çektiler ve hakaret ettiler.

Yeniçeri ocağı devletin en büyük kuvveti olmuştu. Cülûs bahşişini almak için padişahları tahttan indirmek, öldürmek, şehri yağma etmek, harbdan kaçmak gibi şeyler âdet olmuştu.

1800 senelerinde artık bu baş belası ocağın kaldırılması lüzumu tahakkuk etmişti. Çünkü harb usullerine aldırıyorlardı. Sulh zamanında şehir içinde yol kesmek, esnafı yapmak, caka satmaktan başka işleri kalmamıştı.

(Devamı 11 inci sayfada)

bana da fırsat ver, bu gece de ben çıkayım, bir sinemaya gideyim. Biraz ferahlayayım.»

Mühendis kızmış: — «Hayır demistir, çıkamazsın. Çünkü sen gidersen, benim evde kalıp çocuklara bakmam lâzım gelecek. Bu da işime gelmez, hem de umurumda değil.»

Ertesi sabah, mühendis işine giderken öğleden sonra eve dönmiyeceğini söylemiş. Bunu duyan genç kadın, gene hidetlenmiş:

«— Ne o, sen gezip tozacaksın, biz evde mi kalacağız? Sen git, bak ben durur muyum. Ben de çıkar, gönlümü eğlendiririm» demiş. Fakat gene de evde kalarak kocasını beklemiş. Akşam olmuş, sular kararmış. Ne gelen olmuş, ne giden. Bunun üzerine, çocuklarını uyutarak, kocasına şu satırları yazmış:

«Artık dayanamadım, gidiyorum. Beni boşuna arama, çünkü bir daha eve ayak basacak değilim. Bana yaptıkların yeter. Zalimliğın, nekesliğın yetmiyormuş gibi, bir de üstelik beni başka kadınlarla aldatmaya utanmıyorsun. Sende haya denilen sey kalmamış.»

Ve şapkasını başına geçirdiği gibi kız kardeşinin evine gitmiş. Kocasının ço-

çuklara bakamıyacağını, zavallıların sefil kalacaklarını düşünmekle beraber, bu suretle ona bir ders verdiğine inanarak kendi kendisini avundurmuş. Halbuki, bu yanda melon şapkasile sokağa çıkan mühendis te bir daha dönmemek azmileden uzaklaşmıştır.

Günler geçmiş, haftalar dolmuş, ve kocasından bir ses sada çıkmayınca, kadını bir meraktır almış. İlkönceleri, kocasının istihzasından korkarak evine dönmeyen kadın, çocuklarının sevgisine dayanamıyarak ve kocasının umumiyetle evde bulunmadığı bir zamanı kollayarak, çocuklarını görmeğe gitmiş. Tam o sırada da, evinde mühim bir dosyasını unuttuğunu hatırlıyan mühendis koca da çıkagelmış. Kapıda buluşan karı koca birlikte kapıyı açmışlar, yatak odalarına doğrulmuşlar ve yukarıda kaydetmişimiz gibi çocuklarının soğumuş, mosmor kesilmiş cesedleriyle karşılaşmışlar ve böylelikle kavgalarının cezasını en derin bir acı ile çekmişlerdir.

Şimdi de hapishanede, yavrularını işkence ve kasd ile öldürmek suçile zannaltına alınmış olarak, dava günlerini beklemektedirler.

Tarih kurultayına İştirak edecek ecnebi âlimler şehrimizde toplanıyor

(Başarafa 1 inci sayfa)

Yarın gelmeleri beklenen âlimler arasında tanınmış Yunan müverrihi Prof. Marinatos da bulunmaktadır.

Eski eserler sergisi

Tarih kurultayı ile beraber pazartesi günü Dolmabahçe sarayında açılacak Türk Tarih Kurumu eski eserler sergisi etrafında yapılan hazırlıklar bitmek üzere.

Eski eserler sergisinin teknik kısmında Maarif Vekâleti ilk tedrisat şube müdürlerinden Hayrullah, Gazi Terbiye enstitüsü modelaj muallimi Hakkı İzzet, elişleri muallimi Necdet, ressam Hayreddin Çizer, ressam Ömer, ressam Uzgil, ressam Davut Akidil, eliş muallimlerinden Veyse, Şükrü Özalın, Cengiz, Vasif çalışmaktadır.

Sergi, sarayın muayede salonunu kâmilan işgal etmektedir. Teşhir edilecek eserler tanzim edilmiştir. Halen teferrüat ile meşgul olunmaktadır.

Muayede salonunun kapısından girilince ilk olarak Atatürk büstü ile karşılaşılır. Bu büst yalnız kafadan ibarettir. Ve şimal memleketlerinde çikan siyah taştan yapılmıştır. Almanyanın en büyük heykeltıraşlarından biri tarafından yapılmış, Avrupa sergilerinde birinde çok beğenildiği için Berlin âsarı atika müzesine alınmıştır. Almanya hükümeti bu büstü serginin devamı müddetine teşhir edilmek üzere Tarih Kurumuna göndermiştir. Sergi kapanınca tekrar Berlin âsarı atika müzesine iade edilecektir. Salonun dört tarafı Türk eserleri ile doludur. Kapıdan girilince sağda ilk olarak tarihten evvelki devirlere ait eserler görülmektedir. Bunlar taş devrinde, cilâli taş devrinde yapılmış, kazma, balta ve saire âletlerdir. Bunun yanında M. A. mezarı bulunmaktadır. Aslı getirilemediğinden kopyası durmaktadır.

Sergide duvarı takiben üçüncü olarak Anadolu Alacahöyük, Yozgat civarındaki Alışar ve Trakya Lüleburgaz hafriyatında çıkarılan eserler teşhir edilmektedir. Bundan sonra sıra ile yakın tarihe kadar olan Türk eserleri salonu başta başa işgal edecek tarzda yerleştirilmiştir.

Atatürk büstünün önünde yerde serili dünya haritası görülmektedir. Büstün arkası yani salonun orta kısmı cumhuriyet devrine tahsis edilmiştir. Burası dairevi olmak üzere iki kısımdır. İç tarafında vekâletlerin stantları vardır. Dış tarafında Ziraat Bankası, Kızılay ve saire müesseseler, kadın, san'at stantları mevcuttur. Vekâletler köşesinde mukayeseli levhalar, grafikler, haritalar ve istatistiklerle cumhuriyet devrindeki inkişaf ve terakki gösterilmektedir.

Ayrıca Avrupa ve bilhassa Alman müzelerinden Türk tarihine ait eserlerden mühim olan bazı parçalar getirilmiş, bir karton üzerinde kısaca tafsilâtı verilerek serginin bir köşesine konmuştur.

Sergide teşhir edilen eserlerin hepsi ayrı ayrı kıymetlidir.

Ressam Hayreddin Çizerin aynen kopya ettiği dörtlüğe gidin bir uygu duvar resmi, ressam Ömerin yaptığı bir mâbet bayrağı, ressam Hakkı Necdetin yaptıkları Alaca, Ali Şarım maketleri beğenilenler arasındadır.

Besim ve heykel galerisi

Dolmabahçe sarayının veliaht dairesinde daimi surette kurulacak resim ve heykel galerisi etrafındaki hazırlıklar ilerlemekte, bu işle Güzel San'atlar Akademisi müdür ve profesörleri meşgul olmaktadır. Serginin açılma tarihi henüz malûm değildir.

Tarih Kurultayı radyo ile dinlenecek

Eminönü Halkeviden: 20/Eylül/1937 tarihinde Dolmabahçe sarayında açılacak olan 2'nci Türk Tarih Kurultayının devamı müddetine Evimiz salonunda radyo tertibi alınacaktır. İsteyen yurtdaşların Kurultayı Evimiz salonundan da takib edilecekleri bildirilir.

Yeni bir yerli Film yapılıyor

Kaç sene var ki yerli bir film görmedik. Son olarak çevrilen «Leblebici Horhor ağa» filminden sonra bu hususta oldukça ilerlemiş olan faaliyet birdenbire inkıta uğradı. Bu işle meşgul olanlar yerli filmlerin çok pahalıya mal olduğunu, bu yüzden masrafları çıkaramadığını ve stüdyo ziyanına soktuğunu ileri sürüyorlardı. Bunun neticesi olarak sinemalarda Türkçeyi ancak dublajlarda duyabiliyorduk.

Fakat bütün bunlara rağmen İpek film stüdyosunda «Güneşe doğru» isminde yeni bir film çevrilmektedir.

Bu filmin en şayanı dikkat tarafı senaryosunu şimdiye kadar muharrirlikle asla meşgul olmamış olan İhsan İpekçinin yazmış olması, rejisörlüğünü şimdiye kadar asla rejisörlük yapmış olmayan Osman İpekçinin yapması ve artistlerin Feridden maadasının tamamen amatör oluşlarıdır.

Baş kadın rolünü yapan Mediha şimdiye kadar sahneye ayak basmamış bir genç kızdır. Ve filmdeki bestekâr rolünü bir heykeltıraş yapmaktadır.

Filmin şimdiye kadar çevrilen kısımlarını görenler eseri çok muvaffak bulmaktadırlar.

Akdenizde Kontrol

(Başarafa 1 inci sayfa)

nin her biri üç topu hâmlı olacaktır.

Londra 16 (Husus) — İspanya sahillerinin 35 mil açığında, dün gece, nasyonalist harb gemileri tayyareleri tarafından bir İngiliz ticaret gemisine karşı ateş açıldığı bildirilmektedir.

İngiliz gemisine isabet vakti olmamıştır. Mesele tahkik edilmektedir.

İtalyanın iştiraki meselesi

Londra 16 (Reuter muhabirinden) — Londrada İtalyanın Nyon itilâfına iştiraki meselesi hakkında kapının açık olduğu söylenmektedir.

Fransız - İngiliz davetinin bütün konferans namına yapılmış olduğu beyan edilmektedir.

Diğer taraftan, plâna iştirakinin ne gibi şartlara muallak olduğuna dair İtalya tarafından hiç bir teklif yapılmış değildir ve İngiltere'nin bu bapta ilk adımı atması kat'iyen mevzu bahis olamaz.

İtalyanın iştiraki dostane bir surette kabul edilecektir. Fakat bu bapta ilk adımı atmak İtalyaya düşer.

Şimdiye kadar hiç bir devlet, ademi müdahale komitesinin toplanmasını istememiştir. Ve İtalyanın davetname olan cevabı komiteden bahsetmemektedir.

İngiliz noktai nazarı, korsanlığın bir İspanyol meselesi olmadığı ve binnetice bu meselenin ademi müdahale komitesi tarafından tetkiki icap etmiyeceği şeklindedir ve bu şekilde kalmaktadır.

Romada ne düşünülüyor?

Roma 16 (A.A.) — Reuter ajansı muhabirinden:

Cenevredeki bazı mehafilin İtalyanın Nyon itilâfı hakkında yeniden bazı tetkiklerde bulunacağına dair olarak ileri sürülen mütalealara Romada kat'iyen iştirak edilmektedir.

İtalyanın makamatı namına söz söylemeğe salâhiyetli bir zat, bu sabah Reuter ajansına şu beyanatta bulunmuştur:

İtalya, Nyon itilâfını kabul etmesi için Fransa ve İngiltere tarafından yapılan daveti kabul etmemiştir. Şimdi atılması lâzım gelen adımları, İngiltere ve Fransanın atması lâzımdır.

İspanyol murahhası İtalyayı ihtar ediyor

Cenevre 16 (Husus) — Milletler Cemiyeti konseyinin bugünkü toplantısında söz alan İspanyol murahhası Negrin Akdeniz meselesine temas etmiş ve İspanyol vapurlarının hususî himayeye mazhar olmamasına itiraz etmiştir.

Negrine göre, Akdeniz meselesi Nyon'da itihaz edilen tarzı haller şeklindeki kararlarla hiç bir vakit halledilemeyecektir. Böyle bir tarzı hallin elde edilebilmesi için yegâne çare meseleyi bütün çiplikliğile ortaya koymaktır. İspanya

İstanbulda senede 7 milyon çorap yapılıyor

Kadın ve erkek çorapları

Yerli olarak imal edilen çoraplardan ve bilhassa kadın çoraplarının çürüklüğünden şikâyetlerin çoğalmasından dolayı İktisat Vekâleti bunlar hakkında (ipek ve sun'î ipek kadın çorapları standarı nizamnamesini) tanzim etmiştir. Nizamname mer'iyet mevkiine de girmiş bulunmaktadır.

Memleketimizde senede 2 milyon çiftten fazla ipek ve merserize kadın çorabı ve o kadar da iplik çorap sarfedilmektedir. Yalnız İstanbuldaki fabrikalarda senede 1,800,000 tabii ve sun'î ipekten çorap yapılmaktadır. Bunun haricinde evlerdeki tezgâhlarda da çorap imal edilmektedir.

Fakat şikâyetler yalnız kadın çorapları

delegesi İtalyayı Akdenizde hakikî bir tedhiş vaziyeti ihdas etmekle itham etmiş ve İtalyanın tecavüzlerdeki mes'uliyetini isbat için Valensiya hükümetinin elinde bütün deliller mevcut olduğunu beyan etmiştir.

Negrin, Akdenizde istisnai tahdidat konulmaksızın taksim kabul etmez bir emniyetin tesisini istiyerek sözlerini bitirmiştir.

Negrinden sonra söz alan Fransa hariciye nazırı Delbos Nyon anlaşmasını müdafaa etmiş ve her şeyin hep birden elde edilemeyeceğini söylemiştir.

Litvinof, Milletler Cemiyeti asamblesinde meselenin hey'eti umumiyesini ortaya koyacağını ve konseyden Valensiya hükümetinin müracaatı hakkında vaziyet almasını istemiştir.

Fransız filosu

Paris 16 (A.A.) — Akdenizdeki Fransız devriye kolları kumandanlığına tayin edilen Amiral Esteva tayyare ile şimalî Afrikada Oran'a gitmiştir. Amiral üssülharekesini orada tesis edecektir.

üzerinde değildir. Erkek çoraplarının dayanıksızlığından da şikâyetler çoğalmıştır. Bir kere giyilişte bile yırtılan çoraplar vardır. Buna mukabil kadın çoraplarının fiyatı 80-100-150-200 kuruş arasındadır. Erkek çorapları ise 15 den başlamakta, 25-35-40-50-60 kuruşa ve nihayet 80 kuruşa kadar yükselmektedir. Bu paraya mukabil çürük mal çıkarılması doğru bulunmamaktadır. Bundan maada bu imalâthaneler teşvikli sanayiden istifade etmekte ve hükümetin büyük himayesini görmektedirler.

İstanbul fabrikalarında bir senede yapılan iplikten erkek ve çocuk çorabı 5 milyonu geçmektedir.

Hükümet, kadın çoraplarında olduğu gibi erkek çoraplarının da standarda tâbi tutulmasına karar vermiştir. Bu maksatla sanayi birliğince hazırlanan rapor, İktisat Vekâleti sanayi umum müdürlüğüne tasvip edilmiştir. Yakında kararname çıkaracaktır. Sınıflara ayrılacak olan çoraplar damgalanacak ve karname hükmüleri hilâfına hareket edenler ceza görecektirler.

Erkek çorapları kalın, orta, ince sınıflarına ayrılacaktır. Bu sınıflar ayrıca kalitelere tefrik edilecektir.

Hükümet maliyet fiatlarını da kontrola tâbi tutacağından ihtikâr da yapılmayacak ve yeni karname ile çorap işi esasından halledilmiş olacaktır. İktisat Vekâletinin bu hususta almakta olduğu tedbirler büyük bir âlâka ve memnuniyetle karşılanmaktadır.

İpek kadın çorapları şimdi şu muameleyi görmektedir:

İpek çoraplar, tabii ipekten veya sun'î ipekten yapılır. İpek ve sun'î ipek kadın çorapları üç kalınlık sınıfa ayrılmıştır: Kalın, orta, ince. Her sınıf çorap ta ayrı kaliteye ayrılmaktadır.

Çorap uzunluğu topuğun alt bitiminin üst kısmının sonuna kadar olan mesafedir. Bu uzunluk en az 70 santim olacaktır.

Lâstik kısım, çorabın çorap bağına (jartiyer) takıldığı parçadır. Bu kısmın katlarından birinin ikişer telli merserize pamuk ipliğinden, diğerinin işlenilen ipekten imalî şart konulmuştur.

Çorapların topuk, burun ve taban kısımlarının takviyesi için topuk ve burun kısımlarının ikişer telli merserize pamuk ipliği ile çift kat olarak, taban kısmının ise bir kat ikişer telli merserize pamuk ipliği ve bir kat işlenen ipekten dokunması mecburidir.

Bu çorapları imal eden müesseseler, damga olarak iptidai mevad cinsini, sınıf, kalite işaretlerini, seçim işaretlerini, boy numarasını ve sicilde yazılı firmalarını silinmeyecek surette çorabın lâstik kısmına yazacaklardır.

Nizamnamede yazılı hükümlere aykırı çorap yapmaktan ve damga vurulması mecburiyetine riayet etmemekten veya çoraplara yanlış damga vurmaktan fabrika sahibi mes'ul olacaktır. Fabrika ve mağazalardaki çorapların tasfiyesi için altı ay mühlet bırakılmıştır. Bu müddet zarfında bu çoraplar damgalanacaktır. Bunun için ticaret odalarına, yoksul belediyelere beyanname verilecektir.

Kararnamenin tatbikatından halk kadar müesseseler de memnun olmaktadır. Diyorlar ki:

— Biz hiç bir vakit çürük mal yapmak istemedik. Fakat bazı iptidai maddeleri, bilhassa iyi sun'î ipeği bulamıyorduk. İthalâtın serbestisi kararnameyi bunu temin etmiştir.

(Arkası var)

"Son Posta", nm edebî tefrikası : 34

Kalbimin Masalı

Yazan: SELÂMI İZZET

Arada sırada onun da kaynanasına baktığını ve ondan tasvipkâr bir nazar beklediğini anıyordum... Baki Sözer, arada bir çenesini eğerek, arada sırada göz kırparak ablamı tasvip ediyor, bunun üzerine Gönül daha rahat nefes alıyordu.

Ablamın en fazla sakındığı, kaynanasının tenkidi, yeryüzünde de galiba o kadından başka kimseye ehemmiyet vermiyor, kimsenin sözüne kulak asmıyordu.

Ama ne şu ve ne de bu için, Gönülün hayatına imrenmiyorum.

Annem yorgunluğunu, kalabalığı, yabancılığı sevmediğini unutmuş, ağız kulaklarına vararak büyük kızının ev sahipliğini seyrediyordu.

Tezlem işsiz yiyor, arada sırada yanında oturan cascavlak kafalı, karısının parasile şöhretini yapmış olan bir avukatın sözlerine yarım ağızla cevap veriyordu.

Mazlûm kendi düşüncesinde, kendi âlemindeydi...

Gönüle bakarken gözlerini görüyorum ve tanyorum, hatırlıyorum. Mazlûmun gözlerinde eski zamanların ifadesi var. Eskiden de, Gönüle baktığı

zaman, gözbebeklerinde aynı hayranlığın kıvılcımları belirdi... Tıpkı eskisi gibi, gene Mazlûmun gözlerinde ümit var. Bu ümit, kendini Gönüle sevdirmek ümidi ile, gözleri eskiden nasıl bu ümit ile parlarsa, bu gece de öyle, aynı ışıklarla parlıyordu.

Kendini Gönüle bir gün olup sevdirmek ümidli... Mazlûm hâlâ bu ümidi besliyor... Uçuruma doğru gidiyor; hem de bile bile ve sevine sevine, demek Gönülü çok seviyormuş, hâlâ seviyor...

Yanında oturan Berna mes'ut görünüyordu, hayatından memnundu. Halbuki o da, bir zamanlar esiri olduğu hissiyatını unutmamıştı. Ama onda bu hissiyat yeis haline gelmiş o da bu yeise bürünmekten, bu hüznü taşımaktan zevk duymağa başlamıştı. İstirap saadetiydi.

Berna için Gönül, muayyesini besleyen bir peri masalının kahramanı olmuştu. Bir masal söyler gibi Gönülden bahsediyordu ve her seferinde:

— Onlar ermiş muradına.. demeye de ihmal etmiyordu.

Ne olurdu, Mazlûm da Berna gibi davransaydı; Gönül onun için de bir

masal kahramanı olsaydı, o da Gönülden Berna gibi soğukkanlılıkla bahsedebilseydi. Hattâ ne olurdu, Gönül ile meşgul olmasaydı? Ben rahat eder, sükûn ve huzura kavuşurdum. Saadeti tatardım.

Sofradan kalktık, salona geçtik. Kahvelerle likörler geldi. Bir müddet daha hep beraber konuşuldu, sonra yavaş yavaş, anı sempatilere kapılanlar grubu teşekkül etti.

Tezlem Bernayı yanına çağırdı. Ben Mazlûma yaklaştım. Bir sigara yakmış, masaya dayanmış, Gönülün gidip gelmesini, yürüyüp oturmasını, hizmetçiyi, uşağı emirler verişini seyrediyordu...

Bu kafanın içinde neler vardı? Neler geçiyordu?.. Bunu bilmek için çok şey verdim... İnsan düşüncesi kadar esrarengiz ne vardır dünyada? Kim, kimin aklından geçirdiklerini noksansız ve tam olarak bilebilir... Fakat bu bilinecek olsa, o zaman da hayatın büyük bir zevki kaybolurdu. Bir sırrı deşmeğe uğraşmak, birinin aklından geçenleri anlamağa çalışmak da güzel şey... Hele insan aklından geçirdiklerini öğrenmek istediğine âşik olursa..

Mazlûm beni görünce tatlı tatlı gülmüsed, yanına bir koltuk çekti:

— Otur, dedi.

Oturmadım, yanunda ayakta durdum ve biraz omuzuna doğru sokuldum, fışladım:

— Pek mahzunsun!.. Seni bu akşam yeisli görüyorum.

— Hayır.

— Saklama, bilirsin ya benden hissi-

Son Postanın tefrikası: 42

Denizlerin Makyaveli Kaptan Bum Bum

Çeviren: Ahmet Cemalettin Saraçoğlu

Pelulavan sultanı bizi köşkünün halılarıyla döşeli holünde kabul etti. Majeste boy pos itibarile mini mini bir ihtiyarcıktı

Malezyalı kayıkçılara çifte yevmiye teklif etmek suretile artık gece ve gündüz nehirde ilerliyorduk. Adanın dahiline girdikçe kendimizi daha emin ve daha rahat hissediyorduk. Hilkattanberi pek az kimsenin ihlâ ettiği bu ebedi sükûn ve sükût dünyasında yüksek kahkahalarımız, şen şarkılarımız derin akisler bırakıyordu.

Vakta elimizde ne kadın vardı, ne de içki. Lâkin arasında bir hovarda şarkısı bu yoksuzluğa bize unutturuyordu. Memleketin bildiğimiz ne kadar eski şarkısı varsa, ne kadar bahriye mânisi biliyorsak bunları peşi sıra okuyorduk. Lâkin hergün Lauterbah valsi muhakkak bir iki kere tekrar ediliyordu. Somatranın bu vahşi kıyılarındaki aksisada da okuduğumuz bu şarkıları bize tekrar ediyordu.

Herhalde Somatra ormanlarında yaşayan hayvanlar ve mahlûklar alışmadıkları bu gürültü ve şamata şaşırılmışlar, geçişimizi hayretle ve korku ile seyretmişlerdir.

Geceleri gergedan, yabani domuz, antilop, Malezya ayısı ve fil gibi iri hayvanlar su içmek için sahile indikleri zaman bizim geçişimize tesadüf edecek olurlarsa şarkılarımızdan ürktüler ve homurdanarak kaçıyorlardı.

Sonra gece ırmağa ve vahşi ormana mürekkebe kadar siyah, hoyu perdesini örtüyor ve gökte pırıldayan yıldızlar etrafı hayal meyal farkettiler.

Ah, dostlarım! Ben hayatımda birçok yerlerde şarkı söyledim, şarkılar dinledim. Lâkin Somatranın «Kampar» ırmağında muttarid hareketlerle eğilip doğrulan atlet yapılı kayıklarımızın küreklerinin hasıl ettikleri hafif şırıltının tempo tuttuğu şarkılarımız kadar dokunaklısını duymadım. Anhyorsunuz ya! Keramet o şarkılarda ve o şarkıları söyleyen ağızlarında değil, cennet kadar güzel muhitte ve kayıtsız ve serbest yaşamının verdiği hududsuz zevkte idi.

— 14 —

«SOMATRA» NIN BALTA GİRMEMİŞ ORMANLARINDA MAHBES KAÇKINLARI

Sabahleyin erkenden «Pelulavan» a geldik. Arkamızda elbise olarak bir pantolonla lime lime olmuş bir gömleğin başka bir şey yoktu. Bu itibarla şehirde gezip dolaşmak bizler için müşkül olacaktı. Zira «Pelulavan» bir Malezya hükümetinin merkezi idaresi ve bir sultanın payitahtı idi. Herhangi bir anlaşamamazlık ve gürültünün önünü almak için vakit kaybetmeden gidip sultana saygılarımızı sunmak icab ediyordu. Halbuki arkamızdaki kirli gömlekle bunu yapmaya imkân yoktu.

Hemen karar verdik ve gömleklerimizi yıkayıp kuruttuktan sonra -ki Somatranın cehennem gibi yakıcı güneşi altında bu ameliye bir çeyrek saat sürmüştü- yerli halkın yarısı arkamıza takılmış bir halde, alayı vâla ile sarayın yolunu tuttuk.

Saray deyip de sakın azametli bir bina tahayyül etmeyiniz. «Pelulavan» sultanının sarayı kasabanın diğer köşkerlerinden farksızdı. Sultan bizi köşkünün çıplak ve ancak zemini halılarıyla örtülü holünde kabul etti. Majeste boy, bos itibarile minimini bir ihtiyarcıktı. Binaenaleyh nazırları da, mabeyincileri de ufak tefek kimselerdi. Öyle ya! Bastıbacak bir hükümdarın iri yarı bir başvekilini olamazdı ya! Sonra hükümdar başvekilinin yanında, boy bakımından bile olsa küçük düşmez mi?..

Yoldaşımız Bay «Diehn» in göğüs nişanları olduğundan mıdır, nedir sarayda büyük bir hüsnü kabul gördük. Şurasını da sırası gelmişken söyleyeyim ki «Diehn» kısmi azamını Almanya imparatorundan almış olduğu nişanlarına büyük bir ehemmiyet atfeder ve onları itina ile saklardı. Hattâ üsere kam-

pında bile kıymetli nişanlarından ayrılmak istememiş, kaçarken üzerine pek az şey aldığı halde sevgili nişanlarını beraberine almayı ihmal etmemişti.

Kendisi «Pelulavan» da sultanın huzuruna çıkarken bu nişanları yırtık gömleğinin üzerine iğnelemişti.

Dikkat ettim: Majeste bilhassa kırmızı kartal nişanına dikkat ediyordu. «Hoş geldiniz!» cümlesile hülâsa edilebilecek birkaç resmî ve klişe haline gelmiş nutuk teatisinden sonra sultan Malezya dilile şu sözleri söyledi ve resmî kabul de nihayet bulmuş oldu:

— Şimdi, çocuklar, size mütevazî bir teklifte bulunacağım: Şayed burada kalmak arzusunda iseniz sizi misafir edecek ve emrinize küçük bir köşk tahsis edeceğim. Bu evde istediğiniz kadar kalabilirsiniz. Yalnız size şurasını haber vereyim ki geceleri müteyakkız bulununuz ve daima bir gözünüzü ka-

piyarak uyuyunuz. Zira «ihtiyar» gelip sizi ziyaret edebilir. Köşkte son defa oturanları «ihtiyar» parçaladı... Dikkat ediniz, çocuklar!..

Malezyalılar «ihtiyar» kelimesile kaplan hazretlerini kastederler.

Biz sultanın bizimle lâfife etmek tevuunu gösterdiğini zannederek güldük. Kendilerine teşekkürler ettik. Ancak majestenin bize tahsis buyurduğu yerli kulübesine giderken peşimize takılan yerli halka dikkat edince birden bire faltaşı gibi gözlerimiz açıldı ve majestenin öyle zannetmiş olduğumuz gibi bizimle lâfife etmediğini ve bilâkis pek ciddi bir tavsiyede bulunmuş olduğunu anladık. Çünkü merak ve teccüssü saikasile etrafımızı sarmış olan kimselerin pek çoğunun yüzleri, kolları ve bacakları kapanmış derin yaraları taşıyorlardı ve bütün bu yaraların kaplan tırnağı mahsulü olduğunu kemali dehşetle öğrendik.

PERTEV ŞURUBU'nun

TERKİBİ:

Kürvet

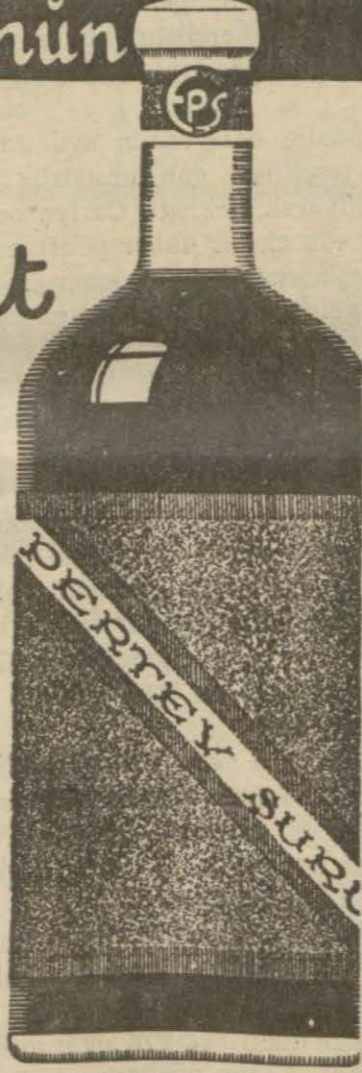
Neş'e

İştah

Kolay hazim

Ağız bütün mikroplara daima açık bir kapıdır

Ve unutmayınız ki:

Bakımsızlıktan çürüten dişlerin difteri, bademcik, kızamık, enfloenza, ve hatta zatürrieye yol açıkları, iltihab yapan diş etleriyle köklerine mide humması, apandisit, nevrastenî, sıtma ve romatizma yaptığı fennen anlaşılmalıdır. Temiz ağız, ve sağlam dişler umumî vücut sağlığının en birinci şartı olmuştur. Binaenaleyh dişlerinizi hergün kabil olduğu kadar fazla - lâakal 3 defa - «Radyolin» diş macunıyla fırçalayarak sıhhatinizi garanti edebilirsiniz ve etmelisiniz. Bu suretle mikrobları imha ederek dişlerinizi korumuş olursunuz. Sabah, öğle, akşam her yemekten sonra

RADYOLIN

diş macunile dişlerinizi fırçalayınız

«Son Posta»nın Hikâyeleri

Ah, şu insanlar!

Çeviren: Falk Bercmen

— Biletiniz!..

«Artık içmemeli! Aklımı başıma almanın zamanı.. Çalışmalı biraz.. Şerefle, namusla, şuurla çalışmak gerek.. Uyudum ve vücudum dinlendi.. Haydi dostum.. Yorulmadan kazanılmaz.»

Şef-kontrolör Podyagin, kendi kendine buna benzer birçok lâflar söyledikten sonra kabinesinden çıktı. Saat sabahın ikisiydi. Kontrolörleri kaldırarak vagonları birer birer dolaşp yolcuların biletlerini yoklamağa başladı.

— Biletleriniz!.. deyip, neş'yle küçük karton parçalarını zımbalıyordu.

Yarı karanlık bir kompartımana girdi. Yolcuları sarsarak bilet sordu. Köşede, bir battaniyeye sarılmış olan bir yolcuya yaklaşarak onu hafifçe sarstı:

— Biletiniz!..

Derince bir uykuya dalmış bulunan zavıf yolcu cevap vermedi. Şef-kontrolör onu omuzlarından tutup sabırsızlıkla sarstı:

— Biletiniz!..

Yolcu silkinerek gözlerini açtı ve Podyagine hiddetle bakarak:

— Ne? Ne istiyorsun? diye homurdandı.

— Nezaketle biletinizi sordum.. Bunu sormak mecburiyetindeyim. Zira...

Yolcu onun sözünü keserek inledi:

— Hey Allahım hey!.. Romatizmadan muztarımdım. Üç gecedir gözümü uyku girmedir. Bu gece uyumak için morfin aldım ve ancak dalmışken gelip benden bilet soruyorsunuz! Biraz merhamet! Lâzım yahu!.. Bu yaptığınız gayri insanidir. Ne kadar zorlukla uyuduğumu bilir misiniz? Sizin bu hareketiniz cidden insafsızdır. Bu saatte biletimi ne yapacaksınız?

Podyagin kızdı ve adama teessüf etmek kararını verdi:

— Burada böyle bağıramazsınız! Burası bir kabare değil.

Yolcu öksürerek:

— Bir kabarede hiç olmazsa terbiyeli insanlar bulunur.. Ben şimdi nasıl uyuyacağım yarabbi? Ne garib iş bu... Bir çok ecnebi memleketlerinde seyahatler yaptım, hiç kimse böyle bir saatte gelip biletimi sormadı.. Hiçbir yerde böyle bir hareket görmedim..

— Pekâlâ! Ecnebi memleketlerine girdin tekrar..

— İleri gitme!.. Bu vaziyette siz, yolcuları kuranderde bırakmak hakkına malik değilsiniz.. Formaliteyi yerine getireceğim diye herkesi rahatsız etmek ne mana var?.. Bana söyleyin bu saatte biletim ne size lâzım olacak!.. Oysa ki gündüzün yarı yolcular biletsiz seyahat etmekte..

Şef-kontrolör ensesine kadar kızardı:

— Mösyö, kendinize gelin! Şayed sesinizi kesmez ve yolcuları rahatsız etmekte devam eylerseniz gelecek istasyonda sizi trenden indirmek mecburiyetinde kalacağım..

Bu söz üzerine kompartımandaki yolcular homurdandılar:

— Ama da iş ha!.. Bu adam hasta.. O na acıyacağımız..

— Fakat, diye Podyagin onlara döndü. kendisi bana çıkıyor.. Pekâlâ hatırlınız için onun biletini yoklamıyacağım. Fakat bilmelisiniz ki vazifemi müşkülleştiriyorsunuz. Kime isterseniz sorun, benim, biletleri sormak vazifemdir..

Podyagin böyle diyerek ve omuzlarını kaldırarak uzaklaştı.

Birkaç vagon dolaştıktan sonra kafasını bir düşünce sardı; yüreğinde bir sıkıntı duymağa başladı. Kendi kendine şöyle söylendi:

— Hakikaten, o hastayı uyandır mıyacaktım.. Lâkin bu benim hatam değil.. Ben vazifemi nezaketle, safiyetle yapıyorum.. İnanmazlarsa gitsinler de istasyon müdürüne sorsunlar..»

Aradan beş dakika geçti. Tren bir istasyonda durdu. Üçüncü kampana çalınca, Podyagin deminki kompartımana girdi. Arkasında kırmızı kasketli bir istasyon müdürü vardı.

Şef-kontrolör:

— İşte bu mösyö size söyleyin, diye söze başladı, benim biletleri yoklamağa hakkım var mı yok mu?.. Rica ederim, söyleyin onlara, bu benim vazifem değil mi?..

Hastaya dönerek:

— Mösyö, dedi, istasyon müdürüne sorun bakalım!..

Hasta yolcu bir tarafına iğne batırılmış gibi yerinden sıçradı, gözlerini açarak haykırdı:

— Hey yarabbi!.. Bir ikinci defa daha mı beni uyandırıyor sunuz.. Allah aşkına bana acıyın!..

— İstasyon müdürüne konuşmaz mısınız biraz.. Benim size, bilet sormağa hakkım olup olmadığını öğrenin!

Yolcu çırpınarak:

— Tahammülsüz bir hal aldınız!.. dedî, Alın! İşte biletiniz!.. Alın!.. Eğer icab ederse daha beş tane bilet alayım; fakat beni hiç olmazsa rahat bırakın!.. Siz hiç hasta görmediniz mi? Ne hissiz adamlar!..

Hastanın bu sözünden müteessir olduğu anlaşılın yolculardan bir zabıt memurlara çıktı:

— Hakikaten fazla kaçtınız!..

Eunun üzerine Podyagin istasyon müdürünü elinden çekerek:

— Gidelim! diye mırıldandı..

Şef-kontrolör gene omuzlarını kaldırarak odadan çıktı ve kendi kendine gene söylendi:

— «Bunları memnun etmeğe çalışmak ta kabahat.. İkna için müdürü çağırdım, güldüler.. Ah! Bu insanlar!..»

Aradan on dakika geçti. Tren bir istasyonda durdu.

Podyagin, istasyon büfesinde maden suyu içerken yanına bir zabitle bir mühendis yaklaştı. Mühendis:

— Dinleyiniz, şef-kontrolör, diye söze başladı. Hasta yolcuya karşı yaptığınız hareket bütün yolcuları müteessir etmiştir. Ben, mühendis Puzitskiyim.. Arkadaşım da miralay Palzukin.. Eğer hasta yolcuya tarziye vermezseniz hareket şefine bir şikâyet mektubu göndereceğiz. Şunu biliniz ki her ikimiz de hareket şefini tanıyoruz..

Bu vaziyet karşısında Podyagin, büzülerek:

— Fakat, şey, efendiler.. yani ben..

— İzahata lüzum yok.. Şayed dediğimizi yapmazsanız hemen, şikâyetimizi hazırlıyacağız..

— Peki.. Pekâlâ... Gidip tarziye vereceğim..

Yarım saat sonra, söyleyeceği cümleleri kafasında hazırlayan Podyagin aynı (Devamı 11 inci sayfada)

Son Posta'nın siyasi tefrikası : 28

Talat Paşanın son günleri

Yazan : Arif Cemil

Cenevredeki komiteden gelen yeni şifrelerde Tahıryana verilen mühletin bitmek üzere olduğu bildiriliyor ve biran evvel Talat paşanın öldürülmesi isteniyordu

Gene bir gün aynı telâs ve korku yüzünden odasının camını kırması ve kırılan cam parçaları ellerini kesmişti. Bu yüzden bir kaç gün elleri sarılı gezdi.

Cenevreden gelen yeni talimat

Talıryan cürüm şeriki Zaharyandan yeni haberler aldı. Cenevredeki Ermeni ihtilâl komitesi merkezinden gönderilen şifreli yeni bir emirde katil için verilen mühletin bitmek üzere olduğundan bahsedilerek Tahıryana için bir an evvel başarılması hatırlatılıyor.

Zaharyan bu şifreli emri Tahıryana uzatarak:

— Buna ne cevap verelim? diye sordu.

Talıryan kâğıdı başından sonuna kadar okudu. Ondan sonra dedi ki:

— Bu sabahki kaza olmasaydı, işi hemen yarın bitirirdim. Fakat, ellerim böyle sargılı oldukça cesaret edemem. Ya rovelverimi iyi kullanamazsam ne oluruz? Onun için üç dört gün daha bekliyeyim.

Zaharyan:
— Fakat, dedi. Merkezimizden gelen bu yeni şifrede senin firarın için tahsis edilen on bin markın hazırlandı. Ve paranın ne zaman istersen Berline havale edileceği yazılı. Para Paristen gönderileceği için merkezimizi vaktile haberdar etmek lâzım. Bu mesele hakkında ne dersin?

— Şimdilik hiç bir diyeceğim yok. İki gün sonra kat'i kararımı size bildiririm. O vakte kadar şifreye bir cevap vermiyelim.

Bundan sonra üç şerir komitecilik işlerine dair derin mübahaselelere daldılar. Uzun seneler devam eden menfur faaliyetleri yüzünden bütün Ermeni milletinin rahat ve huzurunu bozmuş ve Ermeni milletini felâketten felâkete sürüklemiş olmakla kanaat etmiyen Ermeni ihtilâl komiteleri, Ermeni milleti için yeni felâketler hazırlamak emelile hariçteki mesailerini gittikçe artırıyorlardı.

İttihat ve Terakki meşrutiyetin ilânından sonra Osmanlı devleti içinde yaşayan yabancı unsurlar arasında en evvel Ermenilerden yardım umdu. Türk ve Ermeni milletleri arasında bir zamanlar asırlarca devam etmiş olan iyi münasebati yeniden canlandırabileceğini zannetti. Şüphesiz, cenabi devletler tarafından çevrilmiş ve çevrilmekte olan entrikalar bu iyi münasebetleri pek ziyade bozmuştu. Fakat, bu bozuklukta istifade etmeğe çalışanlar adetleri pek az olan bir takım hayalperestler, müfrit düşünceliler ve maceraperestlerden ibaretti.

Ermeni ihtilâl komitelerinin ayrılmaz hareketinin sahteliği ve siyaset noktai nazarından gayri ahlâki olduğu münevver Ermenilerin ekseriyeti tarafından bilinirdi. Osmanlı devleti dahilinde inkişafa mazhar olan Ermeni sanayi ve ziraat erbabı da Ermeni komitelerinin yıkıcı faaliyetlerinin aleyhinde idiler.

İttihat ve Terakki bunu nazarı dikkate alarak Ermeni komiteleri içinde en muntazam teşkilâta malik bulunan Taşnak komitesine anlaşmak istedi.

Taşnakçılar buna razı oldular. İttihat ve Terakki ile bir ittifak aktedildi. Bu işde İttihat ve Terakki geniş mikyasta uysallık gösterdi. Türk mebusan meclisinde ve âyan âzâlıkârında Ermenilerin nüfuslarına nisbetle çok fazla namzedikler kabul etti.

İş bununla da kalmadı. İttihat ve Terakki umumî af ilân edildikten sonra Abdülhamid devrinde birçok cinayetler işlemiş olan ve komitelere mensub bulunan ihtilâlcilerin de Türkiyeye dönmelerine ses çıkarmadı. Bunların arasında Pps ihtilâlcisi Ermenilerin de Türkiyeye girmelerine müsaade etti.

Maatteessüf, İttihat ve Terakki Ermenilere karşı takip ettiği niyet ve maksadlarında ne kadar samimi olduysa Taşnakçılar da o nisbette iki yüzüfük göstermekten geri durmadılar. Sah-

ne bir Ermeni istiklâli mefkûresine sarılan Taşnakçılar, meşrutiyet idaresinin gösterdiği kolaylıklardan istifade ederek o mefkûreyi hakikatleştirmeye azmetmiş görünüyorlardı.

Hürriyet şarabile başları dönen diğer Ermeni komiteleri de aynı yolu takibe başladılar. Tercihan Taşnakla bir anlaşma yapıldığına kızan Hinçak komitesi de müfret bir ihtilâlcisi olarak meydana atıldı. Bu ihtilâl komitelere Ermeni kilise, mektep ve cemaat memurları vesaire de iltihak etti. Ermeni ihtilâl harekâtını umumileştirmek için elbirliğiyle çalışılmağa başlandı.

Bir gün Talat paşa bu ahvali anlatırken o zamanki vaziyet hakkında demişti ki:

— Düşününüz: Ermeni teşkilâtı, devlet içinde devlet gibi yaşamaları yetişirmiş gibi, kendilerine İttihat ve Terakki tarafından verilen imtiyazları da cemiyetin bir zaafı gibi telâkki ettiler ve Taşnakçılar, Hinçakçılar, papaslar, hocalar, muharrirler ve artistler hararetle bir propagandaya giriştiler. Bu propagandada öyle cesurâne hareket ediyorlardı ki böyle bir hal ancak meşrutiyetin ilk senelerinde Osmanlı devleti tarafından gösterilen mürşaha sayesinde vücud bulabilirdi. Ermeni matbuatı, kilisesi, tiyatrosu ve mektebi bu propagandaya açıktan açığa hizmet ediyorlardı. Hiçbir gazete makalesi, hiç bir papas vaazi, hiç bir tiyatro piyesi, hiçbir konferans yoktu ki onda Ermeni istiklâli mevzuu bahsedilmesin.

(Arkası var)

Nöbetci Eczaneler

Bu gece nöbetci olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:

Aksarayda: (Sarım). Alemdarda: (Abdülkadir). Beyazımda: (Cemil). Samatya'da: (Rıdvan). Eminönünde: (Aminasya). Eyüde: (Arif Beşir). Fenerde: (Vitali). Şehreminde: (Nâzım). Şehzadebaşıda: (İ. Hakkı). Karagümrükte: (Süad). Küçükpaşada: (Necatî Ahmed). Bakırköyünde: (İstefan).

Beoğlu cihetindekiler:

İstiklâl caddesinde: (Galatasaray). Tünelbaşıda: (Matkoviç). Galatada: (İkiyol). Fındıklıda: (Mustafa Nail). Cumhuriyet caddesinde: (Kürkiyan). Kalyoncuda: (Zaflropulos). Firuzaga'da: (Ertuğrul). Şişli'de: (Asım). Beşiktaşta: (Süleyman Recib). Sarıyerde: (Osman).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalar'dakiler:

Üsküdar'da: (İskelebaşı). Kadıköyünde: (Süad, Osman Hulûsi). Büyükdada: (Şinasi Rıza). Heybelide: (Tanas).

AŞÇIBAŞI markahı LÜKS ve EKSTRA MAKARNALAR
En iyi makarnalardır.
Siparişlerin doğruca fabrikaya verilmesi rica olunur

Dr. A. K. KUTİEL

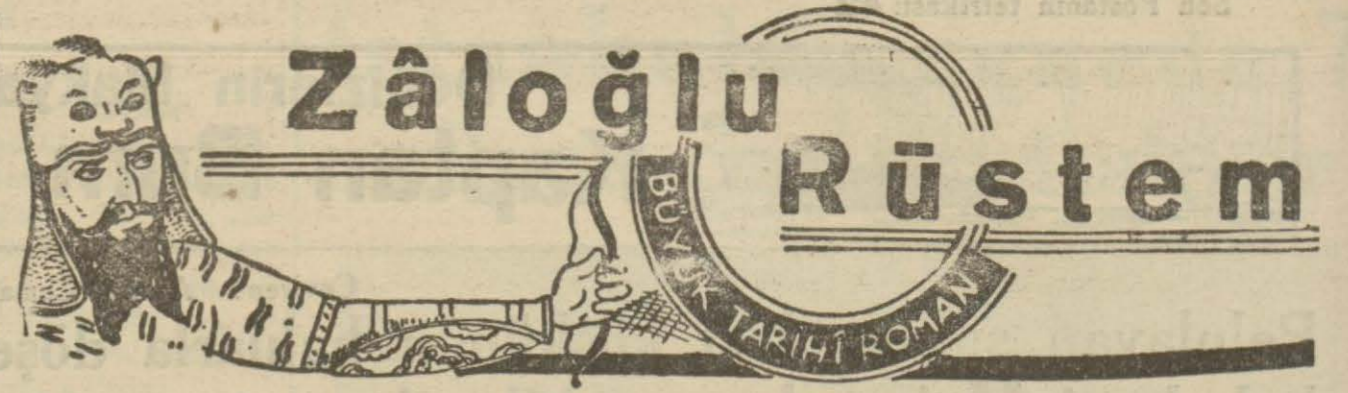
Karaköy Topçular cad. 37

Düzeltilme

Dünkü nüshamızda çıkan Merkez Bankasının 11 - 9 - 937 tarihli vaziyetinde es-ham ve tahvilât cüdanının (A) fıkrası (38. 108. 384. 30) yerine sehven (38. 108. 348. 30) yazılmıştır. Düzeltiyoruz.

SON POSTA
NİN
TARİHİ
TEFRİKASI
— 102 —

Yazan:
M. Rasim Özgen

Sûdabe geceyi şiddetli ıstıraplar içinde geçirdi. Ertesi sabah Siyâveş'in gelmesi ümidile süslendi ve beklemeğe başladı

Fakat akşamın yaklaştığını görünce şüphelerle kıvrınmaya başladı. Nihayet, acı bir hayal sukutu ile karşılaştığını anlayınca, üstündeki elbiselerini yırttı. Vazolardaki çiçekleri ayaklarının altına atarak çığnedi. Hazırladığı şarap tepsinini pencereden bahçeye fırlattı. Sonra, yatağına atıldı, gözlerinden yaşlar boşandı. İnleye inleye ağladı.

Sûdabe, geceyi şiddetli ıstıraplar içinde geçirdi, pek az uyudu. Uyuduğu zamanlarda da kâbuslarla çırpınıp çürdü. Sabaha kadar azap ve işkence hayatı yaşadı.

Kraliçe.. sabahleyin gene ümitlendi. Siyâveşin bugün gelebileceğini düşünerek biraz müteselli oldu. Gene süslendi. Gene odasını çiçeklerle süslledi. Gene şarap hazırlattı. O gün de harem dairesinin tenha kalmasını emretti. Bekledi. Bekliyerek ateşler içinde yandı. Delikanlının geleceğinden ümidini kestiği zaman en emin olduğu cariyesini çağırdı. Ona, gidip Siyâveşi arayıp bulmasını.. gelmemesinin sebebinin sormasını.. kendisini büyük bir sabırsızlıkla beklediğini söylemesini emretti.

Sûdabe, cariyesinin avdetini gâh ümit tesellileri, gâh ümitsizlik ıstırapları duyarak bekledi. Cariye onu memnun edecek bir haber getirmede. O, Siyâveşin dairesine uğramış.. odasının cariyelerinden delikanlıyı sormuştu. Onlar, şehzadenin iki gece evvel atına atıldığını, bir uşağı ile beraber dairesinden çıkıp gittiğini.. hâlâ avdet etmediğini söylemişlerdi.

Kraliçe, bu haber önünde, bir müddet, şaşırıp kaldı. Siyâveş, birdenbire, nereye gitmişti? Bir işi mi çıkmıştı da ansızın bir tarafa gitmişti? Yoksa, kendisinden mi kaçmıştı? İçinde böyle bir şüphe uyanınca çileden çıktı. Onu eline geçirmişken, ne için vaadına kanmış, aldanmıştı?

Sûdabe, o geceyi de ıstıraplar içinde geçirdi. Sabah olunca cariyesini gene Siyâveşin dairesine gönderdi. Şehzade avdet etmemişti. O halde, o gene Rüstemin yanına gitmişti.

Genç kadın, delikanlının bu istîğnasını tahammül edilmez bir hakaret telâkki etti. Gururunun bütün isyanile: — Benden kaçıyor, öyle mi?

Dedi. Fakat düşünmeye lüzum görmeden kocasının odasına gitti. Keykâvs, uykudan yeni uyanmıştı. Karyolasında ayaklarını uzatmış.. yan tarafında duran masadaki şarapla mahmurluk gideriyordu.

Sûdabe.. dört gün evvel, odasında rahatsız yatarken şehzade Siyâveşin geldiğini.. kendisine hücum etmek istediğini.. rahatsızlığına rağmen kendisini müdafaa ettiğini sonra iki cariyesinin yardımı ile delikanlıyı kapı dışarı ettiğini.. sevgili kocasını müteessir etmemek için bu rezaleti gizlediğini.. fakat şehzadenin, işin gizli kaldığını görmesinden cesaret alarak kendisine karşı yeni bir hakarete kalkışacağından korktuğu için haber vermek mecburiyetinde kaldığını anlattı.

Keykâvs, karısını dinlerken kadeh kadeh şarap içti. Sûdabenin anlattığı şeylerin önünde, bir kaç defa, dişlerini gıcırdatarak, yumruklarını sıkarak:

— Vay alçak evlât! Analığın namusu ile oynamıya cür'et eden rezil! Diye bağırıyor. Karısı, sözünü bitirip de sarsıla sarsıla ağlamaya başlayınca: — Sûdabe! Kendini üzme güzelim! yapacağımı ben bilirim.

Diyerek ayağa kalktı. Çabucak giyindi. Harem dairesinden çıkıp gitti.

★

Keykâvs.. Siyâveşi şehirde arattı. Bulamayınca, Zabulistana, Rüsteme mektub yazdı. Oğlunun analığına karşı ne suretle hareket ettiğini anlattıktan sonra bu fenalığın mes'uliyetini onun verdiği terbiyeye yükletti ve böyle bir alçağın, cezasını görmek üzere

derhal payitahta gönderilmesini bildirdi.

Rüstem.. hükümdardan aldığı mektubu okuyunca beyninden vurulmuşu döndü; fakat biraz sükûnetle düşününce, hele meseleyi babasıyla müzakere edince işin içinde kadın parmağı olduğunu anladı. Şehzade, kraliçenin iftirasına uğramıştı. Niçin? Baba oğul, bu «niçin» e cevap bulabilmek için çok düşündüler. Nihayet, Sûdabenin kendi oğlu İsfendiyarı veliahd yaptırmak için bu çareye başvurduğuna kanaat getirdi.

Siyâveş meselesi, Zâlin ve oğlu Rüstemin hükümdarla aralarını açtı. Onlar, Siyâveşin Zabulistana gelmediğini bildirdikçe Keykâvs aldığı cevablara inanmıyor.. oğlunu gizlediklerini, himaye ettiklerini iddia ediyordu. Hükümdar, son mektublarında Zâl ile Rüstemi tahkire, tehdide kadar vardı. Onlardan da ağır mukabelelere uğradı. Aylardan sonra Siyâveşin Midyada olduğu haber alındı; zaman, hükümdarla baba oğul birbirlerini o kadar kırmışlardı, ki.. kırılan kalblerini tâmir imkân kalmamıştı.

Sûdabe.. o zaman, mahrumiyetinin acısını unutamadı. Siyâveşin aşkına kavuşamadığına yandı. Aylar geçince aşkının harareti azaldı. Delikanlının, gözlerinin önünden ayrılmıyan hayali kararlı. Siyâveşin mevcudiyetinden,

içinde yalnız müphem bir hatıra kaldı. O zaman, bu hâdisenin neticesinden memnuniyet duymıya başladı. Oğul İsfendiyar, artık rakıbsız bir veliahdı.

★

Aradan on sene geçti. İsfendiyar yirmi beş yaşına girdi. O sıralarda, Zâl Siyâveşi Zabulistana getirmiş.. Rüstem de Givi kurtararak memleketine dönmüştü.

Rüstemin o sıralarda payitahta uğraması, hükümdarı ziyareti, aralarındaki eski gerginliği epeyce hafifletti; fakat Keykâvs, birkaç sene sonra Siyâveşin Midyadan kaçtıktan sonra Zâl ile Rüstemin yanına gittiğini.. orada müsteâr bir isimle yaşadığını haber alınca, hid-detinden köpürdü. Aralarında yeni bir muhabere kapısı açıldı. Hükümdar, oğlunun kendisine teslimini istiyordu. Rüstem, vermemekte ısrar etti. Keykâvs, bir taraftan karısının da tahrikâtile alevlendikçe alevlendi. Oğul İsfendiyara, bir kuvvet hazırlamasını, Zabulistana gitmesini, Zâl ile Rüstemi te'dip ettikten sonra Siyâveşi yakalayıp getirmesini emretti.

İsfendiyar hazırlığını görünce, Mazendran ordusunun hududu geçerek İran arazisine girdiği haberi geldi. Keykâvs, bu haber karşısında, Rüstemi ve Siyâveşi unuttu. İsfendiyarı Mazendran ordusuna karşı gönderdi.

(Arkası var)

T. C. ZİRAAT BANKASI İSTANBUL ŞUBESİNDEN:

Hangar yaptırılacak

İkisi Halkalı Ziraat mektebi arazisi dahilinde ve biri Yeşilköy Tohum İslah İstasyonunda olmak üzere beheri 52,5x7,5 ebadında üç adet ahşap hangar yaptırılacaktır. Çatıları kiremitle ve cepherleri oluklu saca kapanacak, direklerin temelleri beton olacaktır. Muvakkat teminat akçesi maktuan 800 lira, kat'i teminat akçesi ihale bedelinin % 15 şidir. Taliblerin bu gibi işleri yaptıklarına dair vesaik ibraz etmeleri lâzımdır.

Şartname ve projeleri görmek ve işi almak isteyenlerin teklif mektublarını vermek ve muvakkat teminat akçelerini yatırmak üzere nihayet 22 Eylül 1937 Çarşamba günü saat 16 ya kadar Ziraat Bankası Müdüriyetine müracaat etmeleri ilân olunur.

(6202)

DAİMON Fenerleri

Meraklılarına Müjde:

200 ilâ 600 metre ışık veren

DAİMON

Fenerleri gelmiştir.

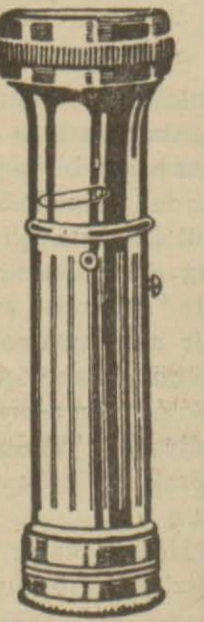
İyi ışık almak için yalnız

DAİMON Pilleri

ile

DAİMON Ampullarını

kullanınız, ve her yerde DAİMON markasına dikkat ediniz.

Inhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Bitliste inşa edilecek Atölye binası kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

II — Eksiltme, 21/IX/937 tarihine rastlayan Salı günü saat 15 de Kabataşta İnhisarlar levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Keşif bedeli 39025.02 lira, muvakkat teminatı 2926,88 liradır.

IV — Keşifname, Şartname, Proje ve sair eksiltme evrakı 196 kuruş mukabilinde İnhisarlar İnşaat Şubesinde, Ankara ve Bitlis İnhisarlar Başmüdürlüklerinden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak edeceklerin Nafia Vekâletinden verilmiş müteahhlik ruhsatnamesini haiz bulunmaları, bizzat Mühendis ve Mimar olmadıkları takdirde bunlardan birisiyle müşterek olmaları veya işin sonuna kadar mes'uliyetini deruhte edecek bir mühendis veya mimar istihdam etmeleri ve vesikalarnı inşaât şubesine ibraz ederek bu işe girebilmek için oradan ayrıca vesika almaları lâzımdır.

VI — Mühürlü teklif mektubu, kanunî vesaik ve eksiltmeye iştirak vesikasıyla muvakkat teminat akçesini ihtiva edecek olan kapalı zarflar eksiltme günü en geç saat 14 de kadar adı geçen Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde verilmiş olmalıdır.

«B.» 5870»

Tarihten sayfalar

(Baş tarafı 7 inci sahifede)

1787 Rus harbi sırasında sadrazam Koca Yusuf Paşanın riyasetindeki bir divanda ocak ağası zabıtlar bile yenice-rilerin işe yaramadıklarını kabul etmişler:

— Biz bu defa yirmi binden ziyade ocaklı asker ifen sekiz bin Moskof askeri Tunayı geçti ve üzerimize gelip izharı selâbet eyledi. Düşmanın böyle nizamiye askerine bizim askerimiz (yeni harb usullerini) bilmeyince mukabil olamayıp bu hal ile kıyamete kadar zafer bulunamaz.

Demişlerdi.

Ocak devam ederken diğer taraftan yeni şekilde ordu teşkili işi iki defa yenice-rilerin kazan kaldırılması yani isyanile suya düşmüştü. Nihayet ikinci Mahmud zamanında (Eskici) namile yeni bir asker toplandı.

Yeniçeriler gene isyan ettiler.

Topçu, lâğamcı ve tersane ocakları devlete sadıktı. Fakat terazinin devlet tarafına ağır basması için yeniçeri sınından sayılan ülemanın da devlet tarafını tutması lâzım geliyordu. Bu da hâsil olunca padişaha cesaret geldi.

Yeniçeriler (din ve devlete âsi) ilân olundu. Yalnız halkın da onları öldürmelerini caiz göstermek için böyle mühim vak'alar ve harblerde âdet olduğu gibi Topkapı sarayının (Hırkai Saadet) dairesinde mahfuz olan (hazreti peygamberin sancağı) nı çıkarmak lâzımdı.

Kurulan divanda bu cihet bir türlü halledilemiyordu. Bazıları:

— Sancağı şerif çıkarsa şehirde büyük bir harb başlar. Harbin neticesi ise bilinemmez. Maazallah zorbalı galib gelirse devlete sadık olan bunca adamları öldürürler. Saltanat yıkılır. Devletin hali ne olur?

Dediler.

Padişah gerçekten tereddüd ediyordu. Öyle bir zar atıyordu ki eğer düşüş gelmezse saltanat ta, hayat ta elden gidecekti.

Fakat bu sırada divanın biraz daha gerilerinde oturan (Abdurrahman Efendi) isminde bir adam hemen yerinden fırladı. Bağırarak çıkıştı:

— Niçin tereddüd edersiz? Allah bu din ve devletin devamını istiyorsa o habisleri vurur, ortadan kaldırırız. Değil ise bu din ile batıp gideriz. Daha ne olmak ihtimali kaldı?

O kadar kızmıştı ki divanda olduğunu da unutarak elindeki tesbihi yere vurdu. Taneler koptu ve mermerler üzerinde yuvarlandı. Herkes müteessir olmuştu ve bazılarının gözlerinde yaşlar vardı. Padişahın da gözleri yaşarmıştı. Hazır olanlar:

— Hay hay! Elbet doğru söyler!

Dediler ve padişah Hırkai Saadet odasına girdi. Sancağı şerifi çıkardı. Sadrazama, sadrazam da şeyhülislâma verdi. Yeniçeri düşmanlarına ve onlardan bezmiş olan halka da cesaret gelerek otuz bin tanesi Sultanahmed meydanında öldürüldü.

Fakat bu iş bittikten sonra da devlet adamları arasında bir tereddüd vardı: Yeniçeri ocağı büsbütün kaldırılacak mı, yoksa islah mı edilecek?

İlk önce söz alanlar:

— Eski bir ocaktır. Büsbütün yok etmek doğru olamaz. Islah ederek ipka etmelidir.

Dediler.

Dökülen bunca kanlar, harcanan emekler neredeyse boşa gidecekti. O anda ikinci bir adam imdada yetişti. Bu, Reisülküttap Seyid Efendiydi:

— Bu alçak zümre, devlet işlerine karışmamak için şimdiye kadar birçok defalar söz verdikleri halde hangisini tutular? Hele bu sefer (Eşkinin) askerini yazacağımız zaman kendilerinin bir itirazları olmadığına dair imzaladıkları kağıdın mürekkebi kurumadan gene haydudluğa başladılar. Şimdi ise içlerinden bunca hainler idam olundu ve ölüleri meydanda sürüklendi. Anlar bunu unutturlar mı? Bundan dolayı devlete büsbütün düşman olmazlar mı? Bunların adları sanları da kendileri gibi dünya yüzünden kaldırılmadıkça fesad ve fitnenin ardı gelmez. Her vakit böyle fırsat ele giremez. Son pişmanlık fayda vermez. Yeniçeri ocağını tamamilen ilga ve yok etmekten başka çare yoktur.

Bu sözler divandakileri büyülemişti. Son tereddüdlere de zail oldu ve ocak lâğvedildi.

İkinci ve üçüncü saftan iki adamın en uygun zamanda gösterdikleri celâdet bir inkılâbın tamamlanmasına sebep oldu. Aşağı yukarı bütün inkılâblarda bu gibi hallerle tesadüf edilir.

Sırası gelmişken yeniçeri ocağının kaldırılması münasebetile zamanın şairlerinden birinin söylediği pek uygun iki mısraı da yazıverelim:

Koyup kaldırmada ikide birde,
Kazan devrildi söndürdü ocağı..

Turan Can

Ah, şu insanlar!

(Baş tarafı 9 uncu sahifede)

kompartımana girip hasta yolcuya yaklaşıp söze başladı:

— Mösyö, beni dinleyiniz!

Hasta tekrar yerinden sıçradı:

— Ne?

— Şu ki... Nasıl diyecektim? Bana darılmayınız!..

Hasta, elini kalbine bastırarak haykırıldı:

— Bir damla, su! Aman bir damla su. Üçüncü defadır morfin alıyorum.. Uyumağa başlamıştım.. Üçüncü defa daha.. Buna ne vakit nihayet vereceksiniz?..

— Eyvah!.. Şey, beni affediniz!..

Yolcu inledi:

— İlk istasyonda beni indiriniz. Tahammülüm kalmadı.. Ö.ölüyorum..

Bütün yolcular irkildiler ve hepsi birden şef-kontrolöre göklediler:

— Hareketiniz çok fena bir vadiye girdi.. Çabuk çıkınız.. Elbet te bunun hesabını sorular size.. Çabuk dışarı!

Podyagin şaşkın, şaşkın bakında ve içini çekerek dışarı çıktı.

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25.
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aittir.

ABONE FİATLARI

	1 Sene Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2310	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez.
İlanlardan mes'uliyet alınmaz.
Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu: 741 İstanbul
Telgraf: Son Posta
Telefon: 20203

İstanbul Borsası kapanış fiyatları 19-9-1937

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	628.00	628.00
Nev-York	0.7885	0.7877
Paris	23.2675	23.3675
Milano	14.9840	14.9840
Brüksel	4.6850	4.6843
Atina	87.0225	87.0225
Cenevre	3.4330	3.4325
Sofya	63.6942	63.6942
Amsterdam	1.4335	1.4332
Prag	22.56	22.56
Viyana	4.1688	4.1688
Madrid	11.7038	11.7038
Berlin	1.9645	1.9658
Varşova	4.18	4.18
Budapeşte	3.9810	3.9810
Bükreş	106.5286	106.5286
Belgrad	34.435	34.435
Yokohama	2.7356	2.7356
Moskova	20.3375	20.3375
Stokholm	3.0684	3.0684

ESHAM

	Açılış	Kapanış
Anadolu şm. % 60 peşin	00.	00.
A. Şm. % 60 vadeli	00.00	00.00
Bomonti - Nektar	00.00	00.00
Aslan çimento	9.85	9.90
Merkez bankası	90.75	90.75
İş Bankası	9.80	0.00
Telefon	9.85	—
İttihat ve Değir.	11.95	—
Şark Değirmeni	1.15	—
Terkos	0.01	0.00

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	13.825	13.825
» » I vadeli	13.925	13.25
» » II vadeli	13.45	12.825

TAHVİLÂT

	Açılış	Kapanış
Anadolu I pe.	00.00	00.00
» I vadeli	13.10	12.80
» II pe.	00.00	00.00
» II va.	12.625	12.50
Anadolu mü. peşin	00.00	00.00

Belsoğukluğu
ve FRENGİYE yakalanmamak için
en iyi ilaç ancak
PROTEJİNDİR

İstanbul Belediyesi İlanları

Senelik muhammen kirası 240 lira olan Yenihalde 58 numaralı yazıhane üç sene müddetle kiraya verilmek üzere açık artırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekli olanlar 54 liralık ilk teminat mektub veya makbuzu ile 27/9/1937 Pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümeninde bulunmalıdırlar. (6124)

Asipin Kenan

Sizi soğuk algınlığından, nezleden, gripden, baş ve diş ağrılarından koruyacak en iyi ilaç budur.
İsmine dikkat buyurulması

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi İlanları

Muhammen bedeli 7931 lra olan muhtelif cins ve eb'atta makkap kalemleri 20/10/1937 Çarşamba günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 594,82 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve nafile müteahhitlik vesikası ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevki Şefliğinden dağıtılmaktadır. (6214)

SİPAHİ OCAĞINDAN:

1937 SONBAHAR KONKUR İPİKLERİ

Red müsabakası 7, 8, 9 Birinciteğrin, araba, Dresaj ve Mani müsabakaları 10 ve 17 Birinciteğrin Pazar günleri Sipahi Ocağı bahçesinde yapılacaktır. İştirak etmek isteyenlerin, müsabaka günlerinden nihayet dört gün evveline kadar Ocak Bürosuna müracaat ile atlarını veya arabalarını kaydettirmeleri ilân olunur.

KARYOLALAR

Fabrika fiyatına satılıyor.

ASRİ MOBİLYA MAĞAZASI AHMED FEYZİ

İstanbul Rızapaşa yokuşu No. 66 Tel. 23407

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

- 1 — Kurumumuz tecrübe hayvanlarının bir senelik yiyecekleri olan 37000 kilo arpa açık eksiltmeye konulmuştur.
- 2 — İhale 29/9/1937 tarihine rastlayan Çarşamba günü saat 16 da Yüksek Enstitü Rektörlük binasında toplanan komisyon tarafından yapılacaktır.
- 3 — Muhammen bedel 1572 lira 50 kuruştur.
- 4 — Muvakkat teminat 117 lira 94 kuruştur.
- 5 — Fazla izahat ve parasız şartname almak isteyenlerin Enstitü Daire Müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. «3295» «6138»

HER AYIN

HER AYIN

İNDE FAİZİ ÖDENEN
KUPONLU VADELİ
MEVDUAT

GÖRKEY

İstanbul Şubesi: Bahçe Kapı - Taş Han

NSU — Motörlü bisiklet ve motosikletleri

NSU — Bisikletlere takılabilir yardımcı motorları

NSU — Lüks, balon ve normal bisikletleri

Mağazamızda fazla miktarda bulunmaktadır. Her hanoi bir bisiklet veya motosiklet almadan evvel NSU mamulâtının kataloglarını görmek ve fiyatlarını tetkik etmek s zi de bir NSU müşterisi yapmak için kâfidir. Fiyat ve kataloglarımız talep vukuunda derhal gönderilir.

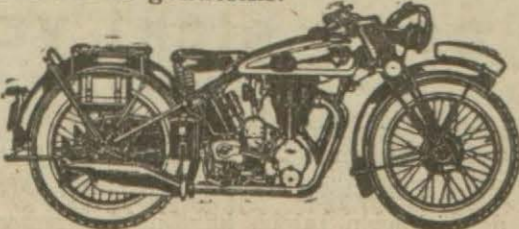
NSU

Bisiklet ve motosikletleri

Satış mağazası Taksim:

Cumhuriyet meydanı No. 6

İstanbul Beyoğlu

TÜRK BAYRAĞI

FEŞHANE
BAYRAK
FIATLARINI
UCUZLATMISTIR

**4 maddeyi
Lütfen okuyunuz**

1. Arzu edilen miktarda en büyük siparişleri dahi en kısa zamanda karşılayabilecek şekilde tertibat alınmıştır.

2. En küçük boydan başlayarak 1,00x1,50 eb'adına kadar olan bayrakların ay yıldızı natürel yani kendinden dokunmuş olarak imal edilebilir.

3. Ankara, İstanbul, Beyoğlu ve İzmir Yerli Mallar Pazarlarında sipariş kabulüne başlanmıştır.

4. Kanuna uygun surette bayrak almak isteyen Devlet daireleri, Belediye, Mektep ve bilumum Müessesat ve sair müşterilerin

YERLİ MALLAR PAZARLARI'NA

MÜRACAATLARI RİCA OLUNUR

**KANZUK
SAÇ BOYALARI
JUVANTİN**

KUMRAL — SİYAH

Ter ve yıkanmakla kat'iyyen çıkmaz, tabii renk veren tanınmış yegâne sıhhi saç boyalıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU — İSTANBUL

Modellerimizi kopya, biçimimizi taklid ediyorlar. Birinci nevi İngiliz kumaşlarından **KADIN, ERKEK ve ÇOCUKLARA** mahsus trençkotlar, muşambalar, koverkotlar ve gabardin perdesülerin zengin çeşitlerini ucuz fiat ve şeriatle takdim ediyoruz.

**MÜSAVI CİNSTE İSE...
DAIMA ÜSTÜNÜZ.
Baker Mağazaları**

İlân Tarifemiz

Birinci sahife 400 kuruş
İkinci sahife 250 »
Üçüncü sahife 200 »
Dördüncü sahife 100 »
İç sahifeler 60 »
Son sahife 40 »

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptırarak ayrıca tenzilâtli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve geyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

Ünvanlık Kollektif Şirket
Aşir Efendi caddesi,
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

GECEL - GÜNSEL

KIZ - ERKEK

YUCA ÜLKÜ LİSELERİ ORTA - LİSE

(ESKİ: İNKILAB)

Kurani, Direktörü: NEBİOĞLU HAMDİ ÜLKÜMEN

Resmî Okullara muadeleti tasdiklidir. Kayıt için hergün müracaat olunabilir. İsteyenlere mufassal tarifname gönderilir. Çarşıkapı Tiyatro caddesi. Telefon: 20019

Nişantaşında Tramvay ve Şekayık Caddelerinde:

YATILI

ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ

GÜNDÜZLÜ

ANA - İLK - ORTA - LİSE - KISIMLARI

Kız ve erkek öğrenciler için yanyana ve geniş bahçeli iki binada ayrı YATI teşkilâtı vardır. Fransızca, Almanca, İngilizce kurlarına dokuz yaşından başlayarak bütün öğrenciler iştirak edebilirler. Okul hergün saat 10 - 17 arasında açıktır. Telefon: 42517

Eski FEYZİATİ

Yatılı

BOĞAZIÇI LİSELERİ Yatsız

Kız ve erkekler için ayrı bölüklerde: Ana - İlk - Orta - Lise sınıfları

İlk kısımdan itibaren yabancı diller

Talebe kaydı için hergün müracaat edilebilir. İsteyenlere tarifname gönderilir.

Arnavutköy tramvay caddesi: Çifte Saraylar. Telefon - 36.210

NES'E, ŞETARET ve FERAHLIK

için 15-20 damla KARDOL almak aynı zamanda asabi buhranların tekrürüne mani olmaktadır.

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp EMEÇ

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

BİR ELBİSEM DAHA HARAB OLMUŞ

Bu teseyyübümün, ihmalimin neticesidir. Eğer

SUDORONO PERTEV

kullanmış olsaydım büyük fedakârlıklarla yaptırdığım bu en güzel elbise bir terleyişte harap olmayacak idi.

SUDORONO PERTEV

Terin tahribkâr tesirini yok eder.
İstimali kolay, tesiri devamlıdır.

MUHTEREM ANKARA HALKINA

Ankara'da, Hacıbayram caddesi, Yıldız sokağında

DOĞU BIÇKI VE DİKİŞ YURDU

Şimdiye kadar yetiştirmiş olduğu mezunlarla müftehirdir. Mesleğin son incelikleri hakkında Lozan ve Paristeki tetkikatını ikmalen Pariste Napolitan mektebinde imtihana iştirak etmiş ve parlak bir surette başarılmış olan Yurd Direktörü Bayan GÜLİZAR ÖNDİN avdet etmiştir. Eylülün yirmisinden itibaren talebe kaydına başlanacaktır.